

» GLAS « v vsako gorenjsko hišo!

Vse stare in nove naročnike opozarjamo, da bodo lahko sodelovali pri velikem nagradnem žrebanju. Edini pogoj — poravnana naročnina za prvo polletje prihodnjega leta. Za naše naročnike 100 praktičnih nagrad v vrednosti preko milijon dinarjev.

LETO XVII. — številka 94

Ustanovitelji: občinski odbori SZDL Jesenice, Kranj, Radovljica, Skofja Loka in Trzin. — Izdaja časopisno podjetje »Gorenjski tisk« — Glavni in odgovorni urednik SLAVKO BEZNIK

GLAS

KRANJ, sreda, 8. 12. 1965

CENA 40 DIN

List izhaja od oktobra 1947 kot tednik. Od 1. januarja 1958 kot poltednik. Od 1. januarja 1960 trikrat tedensko. Od 1. januarja 1964 kot poltednik. In sicer ob sredah in sobotah

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Ni daleč do zimske sezone

Gradnja toplarne

Skupna skrb vsega kranjskega gospodarstva

Kranj, 7. decembra. Predstavniki kranjskih gospodarskih organizacij so se danes dogovorili, da je treba samoupravnim organom delovnih kolektivov tačoj predložiti osnutek pogodbe o soustanoviteljstvu podjetja Toplarna v izgradnji. Menili so, da bi novo podjetje že v začetku prihodnjega leta lahko začelo z delom.

Nadaljevalo bi priprave za gradnjo, predvsem pa bo moralo kmalu ugotoviti možnosti za kredite in izdelati razrez investicijskih obvez po posameznih gospodarskih organizacijah. Več udeležencev razprave je predlagalo, da bi v novo podjetje vključili sedanje toplarne v Savi, Tekstilindustriji, Standardu, Industriji bombažnih izdelkov in Iskri. S tem ko bi jih povezali, bi omogočili maksimalno izkoriščanje zmogljivosti kotlov, kar bi začasno uspešno rešilo pomanjkanje toplotne energije, ki ga že občutijo v Savi, obeta pa se tudi drugim podjetjem.

Na posvetovanju so govorili tudi o pripravah na gradnjo HE Mavčiče, ki bi lahko znatno omilila pomanjkanje električne energije na vsej Gorenjski, zgraditi pa bi jo bilo mogoče v zelo ugodnih razmerah. Razprava je pokazala, da se kranjsko gospodarstvo, ob tem pomanjkanju energije onemogoča najboljše gospodarske uspehe in nadaljnji

razvoj, zaveda da se mora nasloniti na lastne sile pri iskanju novih tovrstnih energet-

Jeseničani in hidroelektrarna Trnovo

Na zadnji seji UO Železarne so razpravljali tudi o gradnji hidrocentrale Trnovo na Bovškem. Pooblastili so glavnega direktorja ing. Hafner Matevža, da v tem pogledu zastopa Železarno na seji gospodarske zbornice SRS. Prepričani so, da bi bila tu zgrajena vodna centrala velikega gospodarskega pomena, v turističnem pogledu pa zgoranje Posočje ne bi nič izgubilo, saj je Soča tu čista in bi bilo novo jezero samo v okras pokrajini. Lep primer je Tolmnsko jezero, okrog katerega so weekendi in hotel. — B. B.

V ilustracijo še nekaj podatkov: Ena sama kilovatna ura električne energije skupaj z ostalimi faktorji ustvari v Iskri dohodek 378 dinarjev, v Savi 348, v IBI 280, v Planiki 907, v Kovinarju pa celo 1.026 dinarjev.

Manj obljub

»Pred volitvami ste nam obljubljali vodovod, zdaj pa ni nikogar, ki bi stvar pogljal naprej, ki bi se zavzel za to.«

Tako so menda dejali nekateri v Naklem predstavniki občinskega odbora SZDL Kranj, ko je bilo govora o zrokih za neuspešno krajevno konferenco. Na splošno udeležba na konferencah ni bila zadovoljiva. V petih krajih konference sploh ni bilo.

Ko pretresamo vzroke za tak položaj ne moremo mimo ugotovitve, da so mnoge ustanove in organizacije gluhe, ali pa pretoge pri obravnavanju potreb občanov v posameznih krajih. Sem lahko uvrstimo tudi naklanski primer. Tam nimajo urejenega vodovoda. To je njihova najaktualnejša današnja potreba. Na seji niso ugotovili, kdo in kdaj je obljubil vodovod v Naklem pred volitvami. Toda gre za osnovno pravilo, da se ne bi smelo obljubljati nekaj kar ni zanesljivo, kajti ljudje so pripravljene razumeti določene težave, le praznih obljub ne marajo.

Podobno je menda bilo tudi v Cerkljah. Ljudje so se pri-

toževali, da so kot kmetovalci imeli včasih vsaj možnost pogovora o perečih zadevah, zdaj pa, kot so dejali, je kmetijska zadruga tako oddaljena in ne nudi možnosti za širše pogovore s kmetovalci, kar oni zelo pogrešajo. Končni zaključek naj bi torej bil, da je treba v prihodnje prisluhni ljudem na določenem območju in razpravljati ter reševati samo tiste težave, ki jih tam ljudje čutijo.

Komunisti o reformi

Kranj, 7. decembra — Včeraj je bila v naselju Vodovodni stolp v Kranju prva konferenca osnovnih organizacij zveze komunistov občine Kranj, ki so predvidene do konca decembra. Po vseh organizacijah, ki jih je okrog 100 po delovnih skupnostih (samo v Iskri 18), ustanovah in po terenu, se člani ZK pripravljajo, da ob tej priložnosti razpravljajo o današnjih aktualnih težavah gospodarskega in družbenega razvoja. Vse pa se danes vrti okrog novih premikov ob gospodarski reformi

OBRAZI IN POJAVI ● OBRAZI IN POJAVI ● OBRAZI IN POJAVI

Je to še resno?

Večje podjetje na Gorenjskem je razpisalo delovno mesto glavnega direktorja. Ker je bil dosedanji direktor več kot osem let na tem poslu, so to morali storiti. Taki so predpisi.

Toda človeka neprijetno zbodejo razpisni pogoji. Nehote se vpraša, če so sploh resni ali so samo slabo prikrita burka.

Ne gre zgolj za to, da razpis širokogrudno omogoča kandidaturu za glavnega direktorja vsakomur, od kvalificiranega delavca do inženirja. Bolj motijo bralca pogoji glede delovne dobe. Za kandidata s fakultetno izobrazbo zahtevajo 5-letno delovno

dobro, za tistega s srednjo šolo 10-letno in končno za kvalificiranega delavca 15-letno delovno dobo — na vodilnih delovnih mestih v gospodarstvu.

Mar ne bi bilo bolj preprosto, če bi po vsem tem objavili takle razpis:

Delovna organizacija ta in ta razpisuje delovno mesto

glavnega direktorja. Kandidati, ki lahko kandidirajo so:

1. ljudje s fakultetno in petletno prakso na vodilnih delovnih mestih,
2. srednje strokovni kadri z 10-letno prakso na vodilnih delovnih mestih in
3. tovariš ta in ta, dosedanji direktor podjetja.

ABC

DOMŽALE:

To ni odnos

Seja prekinjena zaradi nesklepčnosti

Zadnjo sejo obeh zborov občinske skupščine Domžale, ki je bila 26. novembra, so morali po odmoru prekiniti, ker ni bilo več prisotnih niti polovica odbornikov. Preostali odborniki so ostro zahtevali, da se z novim poslovnikom skupščine, ki bi moral biti spreje, na tej seji, uredi vprašanje discipline odbornikov.

Pred odmorom so na seji posvetili največ pozornosti poročilu sveta za kmetijstvo in gozdarstvo. Ugotovili so, da so bili doseženi letos kljub preobilnemu dežju relativno lepi uspehi na kmetijskih obratih družbenega sektorja. Odborniki pa so v razpravi povedali marsikaj kritičnega na račun gospodarjenja na teh obratih. V kooperaciji z zasebnimi proizvajalci so bili sicer doseženi določeni uspehi, vendar je kot je bilo ugotovljeno v razpravi, interes kmetov večji kot so možnosti.

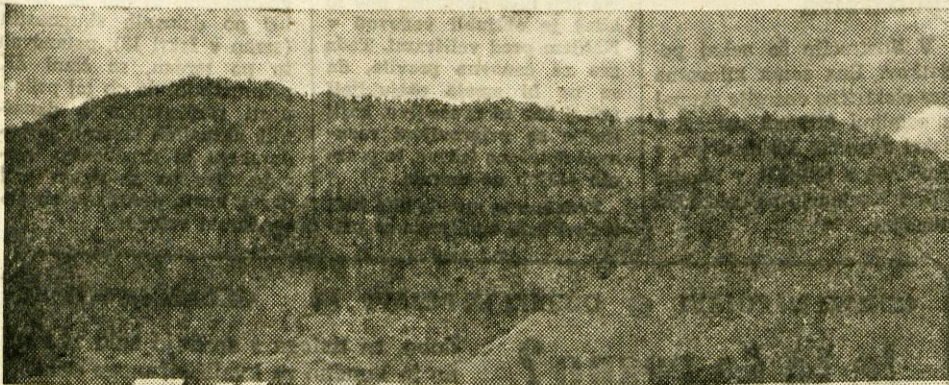
Uspešnejši razvoj kooperacije zavira še vedno nerešeno vprašanje, v kateri smeri naj se razvija kooperacija, poleg tega pa tudi pomanjkanje lahke mehanizacije.

Na seji so sprejeli še poročilo komisije za prehod na skrajšani delovni čas, čeprav je večina delovnih organizacij doslej napravila zelo malo za prehod na 42-urni teden. Od 78 delovnih organizacij jih namreč 55 še sploh ni pričelo z izdelavo predloga. — G. F.

Priprave na zimo

Kranj, 7. decembra — Na današnji seji upravnega odbora Gorenjske turistične zveze so razpravljali o nekaterih problemih, ki jih je treba hitro reševati, da bi jih zimska turistična sezona ne prehitela. Med drugim so omenjali težave pri nabavi nekkih delov za vlečnice v Kranjski gori in druge vlečnice na Voglu. Omenjali so tudi visoke cene v kranjskogorskem hotelu Prisank, ki so v glavnem namenjene za tuje goste, o obrtniških delih v novem hotelu na Voglu, ki ne zagotavljajo, če bo ta objekt odprt za letošnje praznike in podobno.

K. M.

Franc Puhar - Aci Končno-nov zakon o gozdovih

Ze celo desetletje se v dnevnem časopisju in raznih strokovnih publikacijah zelo veliko piše o razvoju moderne kmetijske proizvodnje, pridobivanju zemlje, gradnji velikih družbenih kmetijskih obratov in podobno. Družba je poleg politične usmeritve takemu razvoju kmetijstva nudila v preteklih desetih letih tudi zelo veliko materialno podporo od vsakovrstnih dotacij do kreditov. Na področju gozdarstva pa ni bilo niti razprav in polemik, ki bi naj razčistila principi-

elna stališča o sodobnejših oblikah gozdno-lesnega gospodarjenja. Pri tem pa se je zanemarilo dejstvo, da »socializacija« vasi ne more porajati novih, željenih ciljev, ne da bi se istočasno urejevali tudi odnosi med skupnostjo in gozdom oz. med družbo in lastnikom gozda.

Vendar so razprave zadnjih treh let — in nakopičena ter nerešena problematika v gozdarstvu le pripeljale do tega, da je Skupščina socialistične republike Slovenije v oktobru sprejela Zakon o gozdovih.

Novi zakon o gozdovih pa

za sektor gozdov, ki so v lasti občanov prinaša tako pomembne novosti, da je nujno o teh določitih zakona nekaj več spregovoriti. To pa zlasti še zaradi tega, ker so te kvalitete spremembe dokaj korenite in postavljajo zasebne gozdarje in lastnike gozda v nov položaj, istočasno pa nalagajo nove pristojnosti občinskim skupščinam in dosti odgovorne naloge gozdno-gospodarskim delovnim organizacijam.

Pri tem pa je treba poudariti, da se z izvajanjem določil novega Zakona o gozdovih ne gre samo za ekonomska

Razgovor na krajevnem uradu

»Ja« ali »ne« je premalo

Ko smo kot navadna stranka prišli na vrsto v Krajevnem uradu v Pred-dvoru, smo s poklicno radovednostjo najprej vprašali tamkajšnjo uslužbenko Tončko Senk, o katerih zadevah se ljudje največ obračajo tjakaj.

»O vseh vprašanih bi lahko rekla, ki so v pristojnosti občine. V zadnjem času pa je res zelo veliko ljudi zaradi gradbenih zadev, ker je skoraj leto dni vse zastalo zaradi urbanističnega načrta. Tudi jaz

zelo težko čakam kdaj bodo sprejeli urbanistični in zazidalni načrt, kajti ljudje so zelo nestrpni, mnogi hočejo graditi.«

In poleg gradbenih zadev, o čem še?

»Da, skoraj bi pozabila. O škodi po divjadi je bilo letoš veliko pritožb oziroma prijav škode. Lovske družine pa so domala brez denarja in ni lahko to reševati. Druga stvar so letošnje poplave. Veliko je bilo dela s popisi in dodeljevanjem pomoči. Dobili smo 900.000

dinarjev za to, kar bomo imeli za razna dela še drugo leto. Pritožba pa je več tudi zaradi slabe ceste na Belo.«

»Kaj naredite, če ne morete ustreči občanu?«

»V vsakem primeru se držim pravila, da krajevni urad ni občina, da je treba z ljudmi več pogovorov, pojasnjevanj in podobno. Skratka samo »ja« ali »ne« je premalo. Človeka ne smemo tako uradno odpravljati.«

K. Maktuc

RADOVLJIŠKA MLADINA

Spopad z lastnimi težavami

V nedeljo je bila v Radovljici letna občinska konferenca Zveze mladine. Na njej so razpravljali o problemu zaposlovanja mladih, o odhodu mladih na delo v tujino, ter o oblikah dela mladine v mladinski organizaciji.

Veliko kritike je bilo izrečeno na račun gospodarskih organizacij, ki so zaprle vrata — strokovnjakom. Ugotavlja se, da primanjkuje strokovnega kadra, kljub temu pa se ukinjajo štipendije in odpušča štipendiste. Na konferenci so govorili tudi o aktivnosti mladine v delavskih organizacijah, ki jo bo treba poživiti in pospešiti, če bomo

hoteli, da bodo tudi mladi dostojno zastopani v organih samoupravljanja. Rečeno je bilo, da se mladina ponekod premalo zanima za probleme in uspehe delavskih organizacij. Prav zato bo treba povečati in poživiti skrb za izobraževanje ter vzgojo mladih. Na konferenci je bilo ugotovljeno tudi, da se mladina premalo vključuje v prizadevanje za napredek kulturnega življenja. Boleča stvar, ki so jo načeli mladi na konferenci, je tudi neza-

interesiranost mladih za delo v mladinski organizaciji. Najprej bo treba poiskati vzroke za neaktivnost, potem pa najti primerne oblike, ki bodo pritegnile mladino v večji meri k sodelovanju.

Tako je mladina smelo spregovorila o svojih težavah in slabostih, ki niso le radovljiške, marveč skorajda splošne. Morda so celo preveč črnogledi do samega sebe, kajti tudi veliko njihovih uspehov bi bilo vredno pomenjanja. Toda njihov odločni spopad z lastnimi težavami je najboljšje jamstvo za uspeh. — D. V.

vprašanja, temveč bo v praksi to razreševanje spremljano tudi z družbeno-političnimi premiki.

Prav zaradi tega je prav, da spregovorimo nekaj o tem, kaj je pravzaprav narekovalo nujnost sprememb, ki se odražajo v novem Zakonu.

Gozdno-gospodarsko območje Kranj (v bodoče GGO) je ekonomsko uravnotežena gozdno-gospodarska enota, uvedena že leta 1945 — kot teritorialna razdelitev, ki je tvorila in še tvori osnovo planskemu gospodarjenju. To območje — kot ostala v Sloveniji — je formirano ob upoštevanju splošno geografskih, rastlinsko geografskih, prometnih in ostalih vidikov. Povsem slučajno zajema obravnavano GGO kraj občine Kranj, Trzič in Škofjo Loko. To področje je predvsem industrijsko grajeno in je 86 % prebivalstva vezano na industrijska središča Kranj, Trzič in Škofjo Loko.

V celotnem gospodarstvu ima gozdarstvo z lesno-predelovalno industrijo dosti pomemben delež tako v pogledu proizvodnje, zaposlitve, še

predvsem pa v pogledu izvoza. Ne glede na njegovo pomembnost pa so bila vprašanja gozdarstva in lesne industrije čestokrat usmerjena na stranski tir, kar ni ostalo brez posledic. Gozd ni pomemben samo za lesno-predelovalno industrijo, obrt in kmetijstvo, temveč imajo od njega posredno korist tudi še elektrogospodarstvo, promet, lovstvo in turizem, da ne omenjam njegovega vpliva na klimo itd. Če bi sumirali vrednost vseh teh naravnih in materialnih vplivov gozdov, bi se pomen gozda dosti povečal. Žal pa smo — in še radi priznamo, merimo, planiramo ter kalkuliramo le z neposredno koristjo gozda — z lesom.

Kranjsko GGO zajema 63.511 ha gozdov — od tega je kar 44.984 ha gozdov v zasebni lasti. Dejstvo, da je 70,5 % gozdov v zasebni lasti ni ugodno za sodobno, racionalno gospodarjenje, ker je ta, sicer velika površina razcepljena na 8.163 lastnikov ali kar na 38.056 malih parcel. Od skupnega števila lastnikov je kar 6.804 takih, ki po-

Gospodarske novice

PRVIČ RAVNOTEŽJE

Novembra smo prvič letoš izravnali našo zunanjetrgovinsko bilanco. Izvozili smo za 118,5 milijard dinarjev blaga, prav tolikšna pa je bila tudi vrednost uvoza. Izvoz je bil v novembru za 27% večji kot lani v tem mesecu, medtem ko je bil uvoz večji le za 2%.

MANJ ZEMLJE

Do oktobra letos so družbena posestva odkupila od privatnih kmetovalcev in drugih lastnikov zemljišč samo 18.300 ha zemlje. Vse kaže, da letos družbeni sektor ne bo odkupil niti polovice toliko zemlje, kot je je odkupil lani (78.000 ha). Od privatnih lastnikov je bilo od 1952. leta dalje do letos odkupljenih skupno 461.000 ha zemlje.

PRECEJ VIŠJE CENE

Do oktobra je vrednost letos na novo zgrajenih stanovanj znašala v vsej državi 163 milijard dinarjev, kar je za 17,5% več kot lani v tem obdobju. Vendar je bilo v tem obdobju zgrajenih le 21.800 stanovanj, ali za 30% manj kot lani. Približno 14% stanovanj več kot lani je sicer še v izgradnji, vendar je kljub temu očitno, da so se stroški za stanovanjsko gradnjo letos močno povečali.

sedujejo manj kot 5 ha gozda. V Jugoslaviji so ta razmerja zelo različna in sicer imajo zasebnih gozdov: SR Srbija 40%, SR Hrvatska 20%, BIH —%, SR Makedonija —%, SR Črna gora —%, SR Slovenija 69%, GGO Kranj 70,5% — a povprečno v SFRJ 25%.

Torej je tako razmerje posesti specifično za Slovenijo in je že zaradi tega nujno, da je naša gozdarska zakonodaja prilagojena tej posebnosti v vseh svojih določilih. Zaradi take razdrobljenosti ni mogoče gospodariti na večjih kompleksih in upoštevati gozdno-gospodarske načrte. To pa omejuje dolgoročnost prizadevanj za višje lesne zaloge že skoraj 100 let, odkar je les postal industrijsko interesanten.

Posledice po so danes vidne. Gozd kot kmetova »banka« je reševal vse kmečke tegobe, ki jih je porajal čas preteklosti, pa naj bo to v slučaju plačevanja dolgov, davkov, gradenj, elementarnih nesreč in dediščin. Če tega ni rešil les, je rešila prodaja parcel — posledica

Tovarna klobukov »Šesir« iz Skofje Loke je dočakala sezono s praznimi skladišči. Letošnje leto se je namreč izneverilo vsem izkušnjam minulih let, v katerih je tovarna veljala za tipično sezonsko podjetje, ki proizvedno vsega leta prodaja v nekaj mesecih.

Tako je Šesir v juniju in juliju, ki pomenita višek mrive sezone za klobuke, prodal za 240 milijonov dinarjev in že v oktobru presešel vrtenost lanske celoletne prodaje. Zanimivo, da zaradi tega povpraševanje po klobukih v tem času ni manjše in zato lahko zadostijo le manjšemu delu naročil. Za podjetje je vsekakor najbolj pomembno, da se je z ugodno prodajo samo po sebi omililo pomanjkanje obratnih sredstev, kar so med pripravami na gospodarsko reformo ocenjevali kot najboljši predeči vprašanje v škofjeloški industriji.

IZVOZ SAMO ZA TRDNE VALUTE

Tudi izvoz poteka zelo zadovoljivo. V 18 držav konvertibilnega področja bodo prodali 300 tisoč tulcev, poloblikovanih klobukov in klobukov, kar po številu nekoliko presega prodajo doma. Izvozno obvezo 160 tisoč dolarjev bodo predvidoma presegli za dobro petino. S tolikšnim izvozom podjetje krije skoraj vse svoje potrebe po uvoženih zajčjih in kunčjih kožah ter reprodukcijskih materialih, ki jih večinoma kupuje v Belgiji, Franciji in Ameriki.

POZABLJENA NEPRAVILNOST

Pri tem že več let neuspešno opozarjajo na veliko pomanjkljivost pri prodaji domačih kož. Gre za to, da je v Jugoslaviji dovolj zajčjih kož, ki pa jih morajo zbiralna podjetja izvažati, domača tovarna klobukov pa jih je zato prisiljena uvažati. Tako se je že dogodilo, da so uvozili jugoslovanske kože, ki so preko treh vzhodno in zahodnoevropskih po-

Podvojena produktivnost

Pod tem naslovom smo v slavnostni številki ob dnevu republike objavili na 4. strani našega lista kratek pregled razvoja tovarne Peko v Trzinu. Ko smo navajali podatke o letošnjih uspehih, pa nam je tiskarski škrat obrnil številke, tako da smo napisali, da je letos 5.386 zaposlenih izdelalo 1.099 parov čevljev na dan in da so do konca oktobra naredili že 1.276 parov obutve. NAMESTO, DA JE 1.099 ZAPOSLENIH IZDELALO LETOS 5.386 PAROV OBUTVE DNEVNO IN DA JE BILA SKUPNA PROIZVODNJA DO KONCA OKTOBRA ŽE 1.276.618 PAROV OBUTVE.

zaloge od 400 — 600 m³ na ha. Tu so razlike v prirastku in letnih etatih — tu so ogromne rezerve, prirodno bogastvo, ki ga moramo aktivirati, pa čeprav so take naloge zelo dolgoročne. Stoletna napaka se lahko popravi v naslednjih 100 letih — torej to ni delo ene generacije, a ena generacija mora biti tista, ki temu cilju prilagodi oblike gospodarjenja in jim da pečat trajnosti.

Odpiranje gozdov, regeneracije absolutnih gozdnih tal in redukcija relativnih gozdnih tal — kot grobo označene osnovne naloge gozdarstva — so v vsakem slučaju tako obsežne in dolgoročne, da jih lahko v praksi uvaja samo družba preko zato specializiranih gozdarskih organizacij s koncentracijo sredstev in kompleksno dejavnostjo.

Torej ne gre za podružabljanje gozdov, temveč za podružabljanje gozdne proizvodnje, kar pa ne omejuje lastnine na gozdu, omejuje le pravico, z načinom in oblikami gospodarjenja z gozdom oz. z lesom.

(Nadaljevanje prihodnjic)

Uvoz iz Jugoslavije

Nič več sezone pri klobukih? — Pri izvozu nad pričakovanji — Zakaj preprosto, če gre tudi drugače!

srednikov prišle nazaj v Jugoslavijo, seveda veliko dražje. Razen tega so jih iz naše države prodali za vzhodne devize, plačati pa jih je bilo treba z zahodnimi. Če bi domače surovine izvažali preko škofjeloške tovarne, ki bi jih vsaj delno predelala, bi bilo z njimi mogoče prodati tudi delo, devizni dohodek pa bi bil v vsakem primeru višji.

KUNČJI ZAROD ZA ZASEBNE KUNCEREJCE

Ker to vprašanje ostaja nerešeno, tovarna Šesir stremi za tem, da sama poskrbi za potrebne surovine. Lani je v bližini Skofje Loke uredila razplojevalno kunčjo farmo, iz katere bo prihodnjo pomlad oddala okoli 3.000 samice najboljših pasem zasebnim kuncerejcem. M. S.

Razmišljanja ob reelekciji

Beseda reelekcija je tučka v našem besednjaku pa čeprav jo često uporabljamo v govoru in tudi pišemo, se v njem še ni udomačila, prav tako, kot se še ni udomačila v naši praksi. Le počasi, zelo počasi se vsebinsko prebija v našo miselnost in življenje. Verjetno zato, ker zadeva nas same, v ustaljene odnose, v naše navade in razvade, v osebni položaj in s tem tudi v pravice, ki si jih nekateri posamezniki prilastajo neodvisno od svojega dela. Morda tudi zato, ker vodi na pot, ko bo edino merilo za vrednotenje in položaj človeka v družbi njegovo delo, s tem pa blede osebna avtoriteta, pridobljena zgolj s službenim položajem.

V življenju delujejo, ne glede na uzakonjeno politično ureditev, progresivne sile in sile, ki zavirajo razvoj. Med njimi je zlata sredina, zadovoljna s stanjem in odnosi, navidez brezbrizna za dogajanje okoli sebe in vendar strnjena takrat, kadar delujejo nanjo sile, ki bi lahko spremenile v njej ustajene navade. Nesmiselno bi bilo delati utvare, da nalete načela in ukrepi, ki vodijo v hitrejši materialni in družbeni napredek, pri vseh ljudeh in povsod na dober sprehaj. Tudi pri nas ideje in principi izgubljajo svojo progresivno silo pod vplivom okolja, vendar kljub temu to okolje postopoma sprejema napredna stališča in razvoj gre dalje. V ustavi smo uzakonili medsebojne družbene odnose, ki naj vladajo v naši družbi, toda potreben bo čas, da bo ustavnost resnično zavlada v vsakdanji praksi in da bodo ustavna načela postala resnično temelj naših odnosov.

Načelo reelekcije, povezano z javnimi razpisi delovnih mest, je uzakonjena napredna sila, ki naj oblikuje delovne odnose. Objektivno gledano, pomeni velik prispevek k osvobajanju človeka, ker nudi delovnim ljudem možnost, da se glede na svoje znanje, sposobnosti in nagnjenja, svobodno odločajo za delovna mesta. Toda v praksi doživlja to načelo zelo različen odziv, odvisno od prizadetosti ljudi.

Reelekcija ne pomeni odstavljanja starih kadrov in tudi ne ponižanja za ljudi, ki nimajo več pogojev za delo na razpisanih delovnih mestih. Pa tudi novim kadrom, imenovanim na razpisana delovna mesta še ne zagotavlja avtoritete. Ti si jo bodo morali šele pridobiti z znanjem in svojim delom. Sele tako bo reelekcija postala običajna praksa in ne bo povzročala pretresov kot jih doživljamo marsikje danes. Zaradi sil, ki zaviralno delujejo na naš gospodarski in družbeni razvoj, se javni razpisi za delovna mesta ponekod še vedno izgrajevajo na razne načine: s prilagajanjem pogojev že znanemu kandidatu, s pristranstvo komisij, s priznavanjem izobrazbe, protekcije itd. Vendar takšni pojavi pridejo lahko do izraza samo tam, kjer eden ali peščica vodilnih ljudi duši delavsko samoupravljanje in na ta način lahko kroji za sebe in ne za podjetje koristno kadrovsko politiko. Pri takih pojavih, zlasti tam, kjer gre želja posameznikov po vladanju tudi preko moralnih meja, je vprašanje, ali bodo zdrave subjektivne sile dovolj močne in pogumne že sedaj — ob prvi reelekciji.

Ne smemo zapirati oči pred stvarnostjo. Reelekcija mora prinesiti osvežitve v kadrih in s tem nove vzpodbude v naše gospodarstvo. Problemov in razvojnih nalog v sodobni proizvodnji ni mogoče več reševati rutinersko. Zahteva po vodilnih kadrih s strokovnim znanjem izhaja iz zahtev proizvodnje same in iz položaja naših delovnih organizacij, ki morajo najti pot k intenzivnejšemu gospodarjenju in preko tega do mednarodne menjave in delitve dela. Odstopanje od načel reelekcije in od meril, ki jih v pogledu strokovnosti kadrov postavlja sodobno gospodarstvo, bi pomenilo zaviranje pogojev za hitrejšo gospodarsko rast in s tem tudi za izboljšanje materialnega položaja in standarda vseh proizvajalcev.

O tem bodo morali temeljito razmisliti kolektivi pri svoji odločitvah, kajti z gospodarsko reformo stopa naše gospodarstvo v odnose, v katerih bo uspeh posamezne delovne organizacije odvisen izključno samo od prizadevnosti kolektiva ter strokovne sposobnosti in znanja organizatorjev proizvodnje.

MIK

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE PRIPRAVLJA ZA NOVOLETNO
JELKO

Bajko o slavčku

Mladinska spevoigra »Bajka o slavčku« je delo za otroke, ki ga Prešernovo gledališče v Kranju pripravlja za novoletno jelko. Napisala jo je učiteljica Martina Bidovčeva, uglasbil pa Viktor Fabiani. V razgovoru z avtorico nam je povedala tole:

Neposredni stiki z osnovnošolsko mladino so mi dajali pobudo, da sem že prva leta svojega službovanja delala pri mladinskem odru. Tam sem spoznala skrite otroške možnosti, ki jih je treba le prebuditi in voditi. Nastanek Bajke o slavčku vpadla v leto 1941, ko so se zaprla vrata slovenskih učilnic in ko sem s krvavečim smrekom opazovala, kako uvajajo v šole tuj duh, kako teptajo in prezirajo našo govorico, kako zamira naša pesem. Videli smo že spočetka, da bo iz teme suženjstva spet vstala svoboda, svetlejša in mogočnejša kot kdajkoli poprej. Takrat je že vzklikla v meni misel na Bajko. Hotela sem dati slovenski mladini nekaj domačega, kar bi spominjalo na vonjave in lepote domače grude. Tako je nastala Bajka o slavčku, rasla je iz trpljenja in ljubezni do teptane domovine in vseh tistih

bratov in sestra, ki so se za svobodo te zemlje žrtvovali.

Delo je zasnovano na pripovedovanju babice otrokom; in ker je naša beseda tako pojoča in zvoneča, je postala Bajka spevoigra. V prvem dejanju ima besedo mladina; Zelenega Jurja spremlja na poti samo vriskanje in živa koledniška narodna pesem. Drugo poglavje nam odpre pogled v cvetočo pomlad prelepe slovenske zemlje, ki ji vlada vila Jasna. V tretjem dejanju uklene zlobni bes (okupator) dobro vilo Jasno v verige in usrti slavčka. Zlo se razbohota v deželi, pesem utihne. Nastane trpljenje, kakršnega svet ne pomni. Toda ljubezen premaga temo; hudobni bes in njegovi pomagači izgube oblast. Jasna, ki je simbol naše svobode, vstane v mogočni luči novih dni. Naša govorica postane spet jezik vriskanja in veselja, kot je rekel Cankar.

Bajko o slavčku, v kateri nastopa okrog 40 otrok in nekaj starejših igralcev, pripravlja režijsko Peter Malec, glasbeno vodstvo pa je v rokah mladega dirigenta Petra Škerjanca; pleše študira z mladino Nataša Korinškova, scenske osnutke pa je napravil slikar Saša Kump.

ŠKOFJA LOKA

O kulturni politiki

Škofja Loka, 7. decembra — Zveza kulturno prosvetnih organizacij loške občine je danes priredila v Loškem gledališču posvetovanje o problemih kulturne politike v občini, ki so se ga udeležili družbeni in kulturni delavci. Govorili so o tem, kako naj rešujejo pereče kulturne probleme v novih gospodarskih razmerah in kaj je treba narediti, da zaradi pomanjkanja denarja ne bo prišlo do kulturne stagnacije in nazadova-

V tem času, ob pripravah na novo proračunsko leto, že razpravljajo tako po delovnih kolektivih, na šolah, kot po sindikalnih podružnicah prosvetnih delavcev v glavnem o dveh osnovnih vprašanjih: o

stabilnem sistemu financiranja izobraževanja ter o financiranju na podlagi programa dela.

Šolski kolektivi so v letošnjem letu pričakovali, da bo še pravočasno pripravljen in sprejet zakon o financiranju izobraževanja, ki naj bi na eni strani uzakonil odgovornost družbe in posameznika za uspešen sistem izobraževanja, na drugi strani pa odgovornost posameznih delovnih organizacij za uspešno opravljanje zaupanih jim nalog. Po predlogu novega zakona naj bi se formiral stabilen vir sredstev za izobraževanje, tako da bi minila ta neprestana skrb šolskih kolektivov in da bi se ti lahko v večji meri posvetili strokovnemu in pedagoškemu delu. Teze novega zakona predvidevajo, da bi se stalni vir dohodkov za izobraževanje formiral iz določene dela prispevka na osebni dohodek, ki se ne bi več stekal neposredno v proračune posameznih družbeno-političnih skupnosti, temveč bi se uporabljal namensko za potrebe financiranja izobraževanja. Na ta način ne bi zagotovili šolstvu samo stabilnih dohodkov, temveč bi dosegli tudi to, da bi vsak, ki je v določenem delovnem razmerju, prispeval določen delež v ta namen.

Kot osnovo za razpravo vseh so pripravili precej obsežno gradivo, ki obravnava delo in probleme kulturnih institucij v občini. O posvetovanju bomo še posebej poročali.

Težave tržiških šol

Večizmenski pouk eden izmed vzrokov za slab uspeh

V tržiški občini so se z vso resnostjo lotili odstranjevanja težav na osnovnih šolah. Svet za šolstvo pri skupščini je izdelal poseben program razvoja šolstva do 1970. leta in ugotavlja, da zlasti pomanjkanje učnih prostorov hudo zmanjšuje uspehe teh ustanov. To dokazuje podatek, da se stopnjuje število otrok, ki ne izdelajo osemletke. Takih primerov so za-

beležili 1.1960 9,25 % šoloobveznih otrok, konec lanskega šolskega leta pa že kar 18 odstotkov, kar je veliko. Če bi hoteli zagotoviti ena in pol izmenski pouk, se pravi, da bi le tretjino otrok hodilo popoldne v šolo, bi potrebovali na šoli Heroja Bračiča v Trziču in v Križah še 419 kvadratnih metrov učnega prostora. Prav tako navajajo, da je premalo telovad-

nic, kabinetov, prostorov za tehnični, glasbeni in drugi pouk, kar pa jih je, so slabo opremljeni.

Beneški fantje na Sovodnju

V nedeljo (5. decembra) so v dvorani zadržnega doma na Sovodnju gostovali Beneški fantje. To je že drugi tak ansambel, ki je v zadnjem času gostoval v tem kraju Poljanske doline. Ker je za glasbene in podobne prireditve na Sovodnju veliko zanimanja, je bil nedeljski koncert slovenske narodne glasbe dobro obiskan. —an

Obletnica Linhartovega rojstva

Delavska univerza v Radovljici pripravlja za ponedeljek, 13. decembra, v dvorani občinske skupščine literarni večer, ki bo posvečen 209. obletnici rojstva A. T. Linharta.

Literarni večer bo razdeljen v dva dela. V prvem bo govoril prof. dr. Alfonz Gspan o življenju in delu velikega moža, a v drugem bodo delno recitirali »Zupanova Micko«.

Po Prešernovih stopinjah na Koroškem

»Slovenski vestnik«, ki izhaja v Celovcu, je v zadnji številki, ki je izšla prav na dan 165-letnice Prešernovega rojstva — 3. decembra, objavil začetek članka Črtomira Zorca »Po Prešernovih stopinjah na Koroškem.« Tiste dele članka, ki se nanašajo na stike Prešerna in njegovih sorodnikov s Koroško, je Slovenski vestnik z dovoljenjem avtorja ponatisnil iz Glasa, kjer je kustos Prešernovega spominskega muzeja v Kranju Črtomir Zorec v nekaj nadaljevanjih objavil precej zanimivih, doslej le slabo znanih, pozabljenih ali sploh neznanih podrobnosti.

S to objavo je Slovenski vestnik lepo počastil spomin na našega največjega pesnika. —t

Kljub temu, da je po zadnjih informacijah še prezgodaj pričakovati, da bi bilo v novem proračunskem letu zagotovljeno financiranje po novem zakonu, mora ostati nenehno prizadevanje, da se v okviru posameznih komun poskuša doseči nekaj podobnega, ker šolstvo brez urejene materialne osnove ne more shajati.

Drugo vprašanje, ki je v odstotnosti takšnega zakona še toliko pomembnejše, po katerih kriterijih naj skladi financirajo dejavnost. Med vsemi doslej veljavnimi oblikami bo verjetno najbolj objektivnejša tista, ki govori o financiranju na podlagi delovnega načrta posamezne ustanove. Realen delovni načrt je lahko edini kriterij za dodeljevanje sredstev, ki bodo v začetku res le kot akontacije, realizacija načrta, kvantitativno ter kvalitativno, pa bo moralo postati merilo za dokončno poravnavo vseh pogodbenih obveznosti med šolo in skladom. — Z. P.

GLAS v vsako hišo

Gledališče v Radovljici

Zveza kulturno prosvetnih organizacij je začela z akcijo

NA JAVORNIKU OBNAVLJAJO SPOMENIK

Na Javorniku so začeli obnavljati spomenik padlim borcem, katerega doslej niso mogli urediti, ker ni bilo sredstev, da bi iz Ljubljane prepeljali že izgotovljen podstavek. Krajevni odbor ZB je zato zaprosil za pomoč sklad za kulturo in prosveto občine, kjer so na račun spomeniškega varstva odobrili 100 tisoč dinarjev. S temi sredstvi so prevoz izvršili, spomenik pa bodo postavili in uredili tako kot je treba. — B. B.

za ustanovitev amaterskega gledališča v Radovljici. Pričakujejo, da bo ustanovni občni zbor mlade igralске skupine že konec decembra.

Zvedeli smo, da so njihova prizadevanja naletela za sedaj na razumevanje. V sedanjem gospodarskem položaju, ko se velikokrat iščejo rezerve prav v kulturni dejavnosti, je ta vest še toliko bolj razveseljiva.

Radovljičani do sedaj razen kino predstav niso imeli drugih možnosti kulturnega razvedrila (če ne računamo na občasna gostovanja ostalih žrmskih skupin).

—pc

Te dni po svetu

USPEHI V VESOLJU

Konec preteklega tedna je pomenil začetek dveh velikih vesoljskih podvigov.

V Sovjetski zvezi so pretekli petek izstrelili v vesolje avtomatično postajo »Luna 8«. To je ponoven poskus sovjetskih znanstvenikov, da bi omogočili »mehak« pristanek vesoljske ladje na Luni. Če se jim bo to posrečilo, bo dosežen končni uspeh pri osvajanju Lune. Prejšnji avtomatski postaji »Luna 5« in »Luna 7« sta se razbili na Luninem površju ker sta tresčili nanjo s preveliko hitrostjo. Glede poskusa z »Luno 8« so v Moskvi optimisti.

Preteklo soboto zvečer pa so v ZDA poslali na pot okrog Zemlje vesoljsko ladjo »Gemini 7«. V njej sta astronauta Frank Borman in James Lovell. Predvidevajo, da bosta kozmonavta krožila okrog Zemlje 14 dni. Zadnje dni njunega potovanja pa naj bi se jima pridružila v vesolju še dva astronauta na vesoljski ladji »Gemini 6«. Posadki obeh ladij bosta ob tej priložnosti skušali voziti med seboj čimbolj približati.

SPET OFENZIVA

Po zatišju, ki je trajalo teden dni, so osvobodilne enote v Južnem Vietnamu ponovno začele z ofenzivo. Poročila govore o velikih izgubah, posebno ameriške izgube so čedalje večje. Kaže, da ameriško obrambno ministrstvo ne objavlja resničnih podatkov o žrtvah. To povzroča veliko zaskrbljenost v ameriški javnosti in hkrati odpor zoper nesmiselno vojno.

Dvojni zločin v Zagrebu

Ali je sin ubil starše?

S sekiro sta bila v svojem enosobnem stanovanju v Zagrebu ubita zakonca Ivan in Ankica Ivanovič. Na obleki njihovega sina so našli krvave madeže.

4. decembra prebivalci ulice Srebrnjak niso zatislili oči. Do sedaj še nepojasnjen zločin je vnesel preplah v to sicer mirno ulico.

Nekaj po 21. uri je njihov sin edinec, sicer gimnazijec, odšel skozi okno iz stanovanja in pritekel k sosedom.

Povedal jim je grozno zgodbo, češ, da je neki nepoznan človek planil v njihovo stanovanje in pretil z revolverjem, potem pa njega zaprl v kletne prostore. Medtem je s sekiro ubil očeta in mamo.

Sosedje so takoj obvestili organe TNZ, ki so prišli v Ivanovičevo stanovanje. Ko so ugotovili, da sta Ivan in Ankica mrtva so preiskali stanovanje in videli, da je obleka sina krvava. On ni mogel takoj priznati, kako

se je to zgodilo, ker po prvotnem pričevanju ni bil na kraju zločina. Takoj, ko so mu pokazali okrvavljene hlače, srajco in čevlje sin ni več trdil, da je umor izvršil neznan napadalec. Začel je pripovedovati, da so se njegovi starši prepirali in da je oče s sekiro ubil mamo. Za tem pa je sam vzel očetu sekuro in ga ubil.

Sosedje pokojnih Ivanovičev trdijo, da doslej v njihovem stanovanju ni bilo preprirov.

Praznovanje v Škofji Loki

Občani občine Škofja Loka bodo 18. decembra praznovali občinski praznik, ki jih spominja poljsanske vstaje in množičnega odhoda v partizane ob koncu leta 1941 ter osvoboditve aktivistov OF iz loškega zapora v decembru 1942.

Program praznovanja je letos v glavnem posvečen kulturnim dejavnostim. Za 14. december pripravlja Ljudska knjižnica v prostorih loškega gledališča literarni večer, na katerem bodo sodelovali številni znani slovenski književniki. Na predvečer praznika bodo pionirji izvedli obširno telovadno akademijo.

Največ svečanosti bo 18. decembra. Tedaj bo na škofješko gimnaziji, ki letos praznuje 20-letnico svojega obstoja, svečana proglasitev njene verifikacije. Na loškem gradu bodo odprli novo galerijo, v kateri bo izredno zanimiva razstava upodobitev Škofje Loke od prve znane podobe iz 16. stoletja do danes. Tega dne bo tudi slavnostna seja občinske skupščine. Za večer praznika so predvideli predavanje Franceta Planine o škofjeloškem pogorju ter Selški in Poljski dolini.

Praznovanje bo zaključeno 24. decembra, ko bo Ljudska knjižnica odprla podružnico na Trati. Predvideno je, da se bodo v ta program s svojo prireditvijo vključili tudi pripadniki JLA, ki bodo hkrati praznovali tudi 22. december.

VIŽE NA REFORMO

(Piše V. N., doktor poštenih ved)

Notranje rezerve Dr. Franceta Prešerna

Prej neznanec slane standard rasti ne pustje.

Znabiti, da kdor daj se proti štipendiranju ogreva, v istem forumu pred koncem dneva rohneč očital bo: »Kje so kadri?«

Ne bom več tebe pil, vina podražena kupa! Cigareta, kino in denar za fičkal!

Vam slovo dam, ker valorizacije nimam upal!

Prekosili res bomo vse narode, najnižji med denarji dinar bude.

Karierist, ki ga reforma s stolčka trešne,

naenkrat ne zgubi vseh vez moči poprešne.

Urbanistov naših imenitna dela vam bo zanamcev kletev pela.

Čez tebe več ne bo, avtobusna gneča, iz mojih ust prišla beseda

žala; na voljo mi je, zvezam bodi hvala, službeni avto, tablica rdeča!

Položaj korito, avto rabelj hudi, in fraza lajna, ki se nikdar ne vtrudi.

Ni znal ničesar direktor trde glave, kar znal, bile so fraze prave.

LJUDJE IN DOGODKI

Afriški ultimat

Konec preteklega tedna se je v glavnem mestu Etiopije Adis Abebi zaključila konferenca organizacije afriške enotnosti. Na konferenci so sodelovali delegati 36 afriških držav. Razpravljali so o skupni akciji zoper Smithov rasistični režim v Južni Rodeziji.

Razumljivo je, da je postopek 200.000 belecev v deželi, kjer je preko 4 milijone brezpravnih domačinov, izzval predvsem največje ogorčenje v Afriki. Toliko bolj zato, ker so ukrepi drugih dežel, zlasti Velike Britanije, ostali le na pol poti.

Zato so vsi pričakovali, da bo konferenca v Adis Abebi postavila odločno zahtevo, da se odstrani rasistični režim v Južni Ro-

deziji. Tako se je tudi zgodilo. Soglasno so sklenili, da bo vseh 36 afriških držav, udeleženk te konference, pretrgalo 15. decembra diplomatske stike z Britanijo, če dotlej ne bo odstranjen Smithov režim.

Hkrati s tem sklepom pa so posamezne afriške države že začele samostojno ukrepati zoper Južnorodezijske rasiste. Velik odziv prebivalstva iz različnih afriških dežel, ki se proslavljajo želi vključiti v enote za osvoboditev te afriške države in odpor zoper gospostvo belecev v Južni Rodeziji sami, vse to da slutiti, da so bile polovične gospodarske sankcije samo uvod v odločnejši boj vseh Afričanov zoper ta »madež na lastnem telesu«.

V tem vzdušju je dokaj klavno stališče britanskega premiera Wilsona, ki je zavrnil ultimat iz Adis Abebe in ponovno izjavil, da ima namen zlomiti rodezijski upor brez prelivanja krvi. Ni pa povedal, kako to namerava storiti.

NAJVEČ, A PREMALO

V Franciji je prišlo do presenečenja, ki ga nihče ni pričakoval. Najmanj general De Gaulle, ki se je zanašal na svojo popularnost in zadržno pričakoval zmago v prvem kolu. Ko se je zadnji dan novembra zadnjikrat pred predsedniškimi volitvami obrnil na francoske volivce, sploh omenil ni možnosti, da bi se boril za predsednika tudi v drugi rundi. Francoska ustava namreč predvideva, da se predsedniške volitve morajo ponoviti, če naveden izmed kandidatov pri prvih volitvah ne dobi ab-

solutne večine glasov. General je bil tako prepričan

v svojo zmago, da celo ni izkoristil vsega časa, ki ga je imel na razpolago za predvolilno kampanjo.

To, kar general ni pričakoval, pa je prišlo. Noben izmed šestih predsedniških kandidatov ni dobil absolutne večine. Uradni podatki povedo, da je general de Gaulle dobil 10.811.480 glasov ali 44,61% vseh oddanih glasov. Njegov najresnejši tekmeč je bil kandidat združene levice Mitterand, ki je dobil 7.688.105 glasov ali 31,72%. Vsi ostali kandidati so dobili skupno 23,67% glasov in so torej odpadli že v prvi rundi.

Na ponovnih volitvah, 19. decembra, se bosta pomerila de Gaulle in Mitterand. Da bo zmagal stari general skoraj ni dvoma. Je pa le res, da njegova slava in s tem slava osebne oblasti v Franciji počasi zahaja.

ABC

121. »Ne,« se je Branko nasmehnil fantovi vni. »Jutri zjutraj se odpeljeta v Lesce. Tam se je tečaj že pričel. Tudi Marko se je prijavil in naš stari znanec Janez. Najbrž je moral požreti precej strahu, preden je zbral dovolj poguma, da se je odločil. Sedaj pa pojdi domov in se pripravi za pot. Cakaj, kaj pa je s tvojo glavo?« »Brez skrbi,« je zamahnil Peter in pokazal na obvezo: »Jutri odvržem to krpo!« »Le glej, da nam tam doli ne uničiš vseh padal,« ga je še podražil Branko za slovo.

122. Drugo jutro so se na kolodvoru sestali: Marko z zavitkom perila za sebe in Petra, Peter s štruco kruha za sebe in Marka ter Janez z ogromnim kovčkom — samo za sebe. Kaj je bilo v njem, ni vedel nihče, se pravi nihče razen Janeza in njegove mame. Odpeljali so se proti Gorenjski. Peter in Marko sta se lotila štruco. Mlatila sta, da je bilo veselje, Janez je požiral slino, toda svojega kovčka si ni upal odpreti. »Menda nosiš notri samo suho zlato,« je pomežiknil Peter in mu velikušno odtil kos kruha.

123. Prispeli so na letališče. V zraku je pravkar krožilo letalo. »Gotovo nosi padalec,« mislil Marko in napeto opazoval težko trajoče letalo. Naenkrat so se odprla vrata in izletala se je odlučila temna muha in poletela na zemlji; trenutek nato še ena in še tretja padalec! so poskočili fantje. Sekundo, dve, se neznamni človečki pogrezali, nato se je nad njima dvema povlekla bela vreča. Hip za tem se odprli ogromen bel dežnik — padalo!

124. Mirno sta padalca zanihala v zrak. »Takole bingljati nekaj sto metrov nad zemljo, ne more biti preveč prijetno,« je žalostno menil Janez in se useknil v velik karist robec. »Kje pa je tretji?! Saj so vendar trije skočili iz letala! Poglejte ga!« je zavpil Peter in pokazal s prstom pod oblake. Zdaj so zagledali padalca, kako je z neznansko naglico brzel proti zemlji. »Padalo se mu ni odprlo,« je zastokal Janez, izpustil kovček in se brez moči sesedel nanj.

GORENJSKI KRAJ IN LJUDJE

O pridelovanju prosa v Vogljah

Kratko bom opisal, kako so včasih pridelovali prosa v Vogljah in bližnji okolici in kakšne stare navade so bile s tem v zvezi. Včasih so prosa sejali na kraje, danes ga samo na plohi. Pri letvi je plevica plela v razoru tako, da je plela na vsaki strani polovico kraja. Pri žetvi pa je moralo biti toliko žanjic, kolikor parov krajev je bilo na njivi. To je bilo potrebno zaradi tega, ker je jeseni dopoldne dolgo meglina in je bilo prosa zato mogoče, moralo pa je biti dopoldne požeto, če so hoteli imeti zvečer nasad. Prva žanjica je bila najstarejša domača hčer, če pa te ne bi bilo pri hiši, je bila prva dekla. Nato so prosa, povezano v snope, hitro naložili na vozove in zvozili domov na skedenj.

Ko je bilo prosa požeto, je bila malica za žanjice, ki so bile postrežene z raznimi dobrotami, tudi z medenim žganjem. Po malici so skupno odšli na skedenj in začeli delati nasad; vsak je vzel en sноп prosa in ga steptal z nogami, da ga je že skoraj v celoti omel. Ko so tako naredili z vsemi snopi, so jih začeli postavljati pokonci, tako da je bilo latje zgoraj. Prvim pokonci postavljenim snopom so rekli baba, okrog so postavili druge snope in nasad je bil narejen. Nanj so privlekli en par do tri pare volov, krav ali tudi konj (kar je kdo imel) in jih gonili okrog po njem do dve uri. Pri tem delu sta sodelovala samo gonjač, ki je vodil živino po nasadu, in drekač, ki je moral paziti, da ni živina poncsnažila nasad s svojimi odpadki. Ko je bil nasad s prve strani omet, so ga razdrili in snope ponovno tako sestavili, da so prosa omeli še z druge strani; na drugi strani pa se je nasad prejel omel, posebno še, če je bilo prosa zrelo.

To so navadno delali do noči, ko so potem prišli še sosedje na pomoč in začeli tresti nasad. To delo je potekalo povsem ročno in je bilo precej naporno. Najprej so dvignili nasad, potem pa so začeli tresti v smeri iz skedenja ven. Postavili so se drug poleg drugega, obrnjeni proti steni, in podajali z vilami prosenico tako, da je šla proti izhodu s skedenja. Če je bilo več tresočev, manj naporno je bilo delo in bolje se iz-trese iz prosenice. Prvemu, ki podaja tresočem, pravijo maršač (verjetno zato, ker mrši prosenico). Zunaj naložijo prosenico na voz, jo odpeljejo do kozolca in zložijo vanj. Pri kozolcu je bila navadno bolj mladina, ker je bilo treba hitro delati, da so sproti vse naredili, saj je moralo biti končano takrat kot na skedenju. Ker so bila pri kozolcu dekleta, so radi prišli tudi fantje na pomoč, obvezno pa so morali imeti medeno žganje ali sadjevec. Če so fantje le mogli, so pijačo na skrivaj vzeli skladačcem. Če je bilo vse v redu, so po končanem delu malo popili, zavriskali in zapeli, potem pa odšli na skupno večerjo. Navadno je moralo biti delo pri kraju pred polnočjo.

Na skedenju so po končanem stresanju »spekljali« (očistili) prosa in ga sproti nosili na dero (posebna ploščata miza, nalašč za to pripravljena), da se dokončno posuši. Posamezni kmet je pridelal od 50 do 100 mernikov prosa iz enega nasada; seveda pa je bilo to odvisno od velikosti nasada. Po končanem delu na skedenju in pri kozolcu so vsi skupaj odšli na večerjo, pri kateri je bilo mnogo šal na račun opravljenega dela in mogoče tudi na račun tistih, ki so bili prikrajšani za pijačo (če jim jo je kdo vzel). Obvezna jed pri večerji je bila mlečna kaša, povrhu posuta z ocvrtimi jajci in posladkana s sladkorjem. Fantje so vedno iskali priložnost, če so lahko ukradli to specialieto, zato so se gospodinje pri pripravljivanju jedi vedno zaklepale, nepoklicani niso imeli vstopa v kuhinje ali shrambe. Če pa se je kljub vzljivosti fantom posrečilo vzeti mlečno kašo, je bilo to zelo nerodno in sramotno za gospodinjo.

Delo se je tako ponavljalo toliko časa, da so imeli vsi kmetje v vasi pospravljeno prosa. Sosedje so namreč drug drugemu pomagali. Zelo slabo je bilo za tistega, ki je bil sprt z več sosedji, ker mu potem nihče ni hotel pomagati pri delu; delo se je zato pri njem zavleklo pozno v noč. Danes se je to delo in običaji z njim v zvezi popolnoma spremenili, vsak kmet omlati prosa kar s strojno mlatilnico. Danes seveda tudi ni več kaša tako dobra in lepa kot včasih, pa tudi prosa kmetje manj sejejo.

Janko Oselj, Voglje

Pobegnila svojemu ugrabitelju

8-letno dekletce se je samo rešilo vezi

Osemletna Nancy Keller iz Bastropa (Združene države Amerike), ki jo je neki mladi mož pred rojstno hišo odvedel v avto in ugrabil, se je že čez dva dni vrnila živa in zdrava k staršem. Dekletce, hčerka nekega zobarja, je ohranilo prisotnost duha, rešilo se je vezi in pobegnilo ugrabitelju.

Nancy so ugrabili pri belem dnevu pred očmi svoje prijateljice; ta je povedala, da jo je neki približno dvajsetletni moški povlekel v svoj avtomobil. Policija je organizirala obsežno zasledovalno akcijo in že drugi dan aretirala Douglasa Emericha, ki je bil precej podoben ugrabitelju, kot ga je opisala Nancyjina prijateljica. Seveda pa Emerich zanika vsako zvezo z dejanjem.

Čez dva dni je pri obupanih starših nenadoma pozvonil telefon. Telefonirala je njihova Nancy in vsa zadihana povedala, da je v nekem otroškem vrtcu, oddaljenem 35 km od Bastropa. Ze čez pol ure so starši, ki so z avtomobilom takoj pohiteli v omenjeni kraj, srečni objeli svojo hčerko.

Nancy je povedala, da jo je ugrabitelj pripeljal v majhno hišo, jo tam zvezal in zaklenil v kopalnico. Kasneje jo je odnesel v prvo nadstropje enodružinske hiše. Dejal ji je, da se bo vrnil čez pol ure in zapustil hišo, medtem pa se je Nancy rešila vezi, po strmi stehi prizidka se spustila na dvorišče in stekla k bližnjemu otroškemu vrtcu, odkoder je telefonirala domov. Emerich, domnevni ugrabitelj, je bil aretiran, še nje starši so dekletce našli. Policija takrat ni

slutila, da bi bil otrok zaprt v njegovem stanovanju. Ugrabitev Nancy Keller je

Korak naprej

V pomoči deželam v razvoju

Konec novembra letos je bilo v Parizu redno zasedanje Sveta ministrov organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD). Ta organizacija vključuje 18 evropskih dežel in 3 neevropske (ZDA, Kanada in Japonska), medtem ko je Jugoslavija opazovalec in sodeluje pri delu nekaterih komisij.

Letošnje zasedanje se je precej razlikovalo od podobnih sestankov v preteklosti. Predvsem kar zadeva odnos do dežel v razvoju. Na tem področju je bil dosežen precejšen napredek. Do letošnjege zasedanja članice OECD niso imele niti volje niti časa, da bi se temeljiteje pečale s problemi razvoja. Šele konferenca Združenih narodov za trgovino in razvoj (UNCTAD) je vplivala na OECD, da temeljiteje prouči probleme manj razvitih dežel.

Na zasedanju so se mnogi predstavniki držav članic opredelili za povečanje pomoči deželam v razvoju. Komitete za pomoč OECD je priporočil, naj bi organizacija večji del sredstev deželam v

razvoju dajala brezplačno, nadalje, naj se posvojila dajo z obrestno mero do 3%, s tem da bi odplačevanje začelo šele sedem let po odobritvi kredita.

Zanimivo je, da je podobne zaključke sprejel tudi sestanek Splošnega sporazuma o carinah in trgovini (GATT), lani septembra v Ženevi. Splošni sporazum so dopolnili z nekaterimi točkami, ki naj bi povečale možnosti za hitrejši razvoj trgovine med deželami v razvoju in razvitimi deželami. Kaže, da je lanske letošna konferenca Združenih narodov za trgovino in razvoj opravila koristno delo. Prvi rezultati so že na dlanu.

Kirurški nož pri 20 000 stopinjah

V San Franciscu so uspešno opravili vrsto poskusov s kirurškim nožem docela nove vrste. Vzdeli so mu ime »Plasma Arc Scalpel«, deluje pa tako, da oddaja iglast curek plina, segretega na 20.000 stopinj Celzija. Ta curek, ki je torej izdatno bolj vroč kot površina Sonca, oddaja tanek plašč zelo hladnega plina. Razbeljena plinasta igla v trenutku spremeni v paro vsako tkivo, ki ga zadene. Novi skalpel je menda izredno primeren za operacije v tkivih z gostim ožiljem, saj preprečuje močne krvavitve.

Otroci hočejo oddaje za odrasle

Anketa, ki so jo izvedli v Zahodni Nemčiji med otroki od osmega do štirinajstega leta starosti je pokazala, da otroci ne marajo mladinskih oddaj na televiziji. V odgovorih na vprašanja sta se prav posebno izkristalizirali dve mnenji: — otroci želijo gledati oddaje za odrasle, — televizijski spored za otroke in mladino se jim zdi »prenedožen«.

Anketa se je tudi zanimala koliko ur tedensko presedijo otroci pred televizijo in ob katerih urah. Rezultat je pokazal, da povprečno 20 do 25 ur. Ob deseti uri zvečer, ko se je že davno pričel spored za odrasle, sedi pred televizorji še vedno 33 odstotkov enajstletnikov, 25 odstotkov dvajsetletnikov in 47 odstotkov štirinajstletnikov.

Še enkrat o Shaw

Prijatelj je pripovedoval Bernard Shawovo veselo zgodbo.

»Zelo prijetna, tale zgodba,« je dejal Shaw. »Dovoljujem vam, da jo priprišete.«

Bernard Shaw je hotel nastaviti prijatelju. Priporočili so mu človeka, ki je jecljal. »Lepo,« je odvrnil Shaw, »samo boste dovolili, da vas kličem kar tako Durand.«

Bernard Shaw je bil v gledališču. Bil je opero, v kateri je pevka, ki je pelala zelo slabo izgovarjala besede. Nihče ni zumel niti besede.

»To,« je pojasnil Shaw, »je vendar enkrat žena, ki ji smeš zaupati vse skrivnosti.«

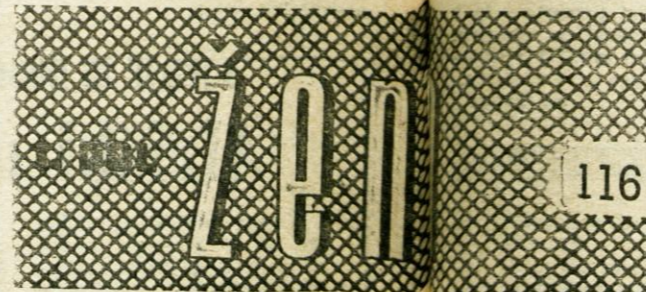
Nekdo je v družbi pripovedoval anekdoto o Pascalu, ki je glavobol, zdravil tako, da se je ukvarjal z geometrijskimi problemi.

»Jaz,« je dejal Shaw, »sem pa delal ravno obratno. Geometrijske probleme sem odstranjeval s tem, da sem trdil kako me boli glava.«

Shaw je predaval o buržoaziji, ne da bi točno povedal, kaj buržoazija je. Ko so ga po predavanju vprašali, naj jim to pojasni, je dejal:

»Buržuj je čisto preprosto tisti človek, ki ne vzame napitnine, če ni večja kot 5 funtov.«

Oscar Wilde je dejal o Shawu: »Do zdaj Shaw ni tako pomembna osebnost, da bi imel sovražnike. Toda njegovi prijatelji ga že težko prenašajo, kar je vendarle — začetek.«

Nekateri glasno preklinjajo srbske zarote, drugi pa jim želijo najhujše. Vdanost cesarju dokazujejo tudi s tem, da je ta dan slišati srbske veščine kakor slovenščine. Po ulici prihajajo gruča gimnazijcev. Na njihovem čelu koraka neki dijak. »Srbe na vrbe!« Nekdo med primorskimi delegati ga poziva: »Natlacen.«

Tudi v Trstu je razburjenje. Ljudje, da je prestolonaslednika vozil neki Tržačan. O njegovi vdanosti ničesar. Casopisi poročajo tudi o atentatorjih. Glavni študent, po imenu Gavrilu Principe. Takoj za njim pa je našel ime nekega Cabrinovića, po poklicu tiskarskega stavea.

»Cabrinović? Pa ne da bi bil naš Cabrinović?« razmišlja Stefi. Naslednji dan kroži po Trstu novica. Bil Cabrinović pred leti stavec v Hermansdorferjevi tiskarni.

»Kajpak, on je bil! Samo vedril je po Trstu, da je prestolonaslednika vozil neki Tržačan. O njegovi vdanosti ničesar. Casopisi poročajo tudi o atentatorjih. Glavni študent, po imenu Gavrilu Principe. Takoj za njim pa je našel ime nekega Cabrinovića, po poklicu tiskarskega stavea.«

MIHA KLINAR: MESTA, CESTE IN RAZCESTJA

tovariš,« ga pomiluje Franc. Obema je hudo za Cabrinovićem. Vojna stranka v Avstriji zahteva, da je treba sarajevski atentat izkoristiti za obračun s Srbijo. Nemško nacionalistično časopisje hujska na vojno v duhu znane izjave grofa Beusta: man muss die Slawen an die Wand drücken, le da je naperjena na Srbijo: Srbe je treba postaviti pred zid. Zmagovita vojna proti Srbiji bi stišala zahteve po rešitvi jugoslovanskega vprašanja v monarhiji. Ne boje se, da bi napad na Srbijo sprožil veliko evropsko vojno.

Velesile so oborožene. Dele se v dvoje velikih vojnih zvez: na antanto in centralne sile. Take so posledice tako imenovanega sistema oboroženega mira, v katerem so se države druga preko druge oboroževale v desetletjih po Berlinskem kongresu.

Oboroženi mir naj bi preprečil vojno. Kakšna naivnost, skrojena po starem latinskem pregovoru: si vis pacem para bellum! Če hočeš mir, se pripravljaj na vojno!

In države so se pripravljale, povzročale krize, začenjale manjše vojne, osvajale. Interesi imperialističnih velesil so se križali, gnali k spopadu. Imperializem je pahnil svet na prag velike mednarodne vojne.

Ekspanzija je vse! Tako je filozofiral Cecil Rhodes. Po tem stavku naj bi Grand Britain postala Greater Britain. Francoski nacionalisti bi se radi maščevali za poraz leta 1870/71. Nemški časopisi hujskajo proti francoskemu »Erbfeindu«, dednem sovražniku. Zahtevajo Hinterland na račun Slovanov in nova prekomorska kolonialna ozemlja. Nemški cesar Viljem II. je že pred šestnajstimi leti napovedal: Unsere Zukunft liegt auf dem Wasser.

Podpihalci vojne v podonavskem cesarstvu se naslanjajo na nemško moč. Nemčija je najbolj oborožena država na svetu. Casopisi poročajo, da je v Trstu našel ime nekega Cabrinovića, po poklicu tiskarskega stavea.

pisni stolpci so polni bojevitega pangermanizma, naperjenega zoper Francijo in Rusijo. Treitschkejeve ideje, ki je združil pangermanizem z ničejanstvom, so obrodile sad. Nemci so narod z gosposko moralno. So nad drugimi narodi. Njihova dejanja so onkraj dobrega in zlega. Njim pripada oblast nad svetom. Izpolnili bodo velike upe profesorja Heinricha Lea na svojo veselo vojno. In zdaj po sarajevskem atentatu je za tako vojno velika priložnost.

Bo takemu pisanju prislunil cesar? Bo strmoglavil Avstro-Ogrsko in morda ves svet v vojno? Ali pa je vse to pisanje po časopisih samo navaden hrup, kakršnega so že vajeni iz časov obeh maroških kriz in krize ob aneksiji Bosne in Hercegovine ali ob balkanskih vojnah. Tudi ob teh krizah in pretresih so velesile rožljale z orožjem.

Cesar je res ob sina in država ob prestolonaslednika. Toda cesar ima še dvoje sinov. Zato habsburški prestol ne bo brez naslednika. Preprosti ljudje ne verjamejo v vojno. Tudi socialisti najbrž ne verjamejo vanjo. Internacionalni se prav nič ne mudi, da bi predčasno sklicela svoj dunajski kongres, Torej nevarnost ni še tako velika. Nihče ne ve, kaj se plete med Dunajem in Berlinom. Nihče ne ve, da hoče cesar Franc Jožef kaznovati Srbijo in da sta nemški cesar Viljem II. in kancler Bethmann-Hollweg obljubila, da ga bosta podprla na vsej črti. Nemška vojska je vendar najbolje oborožena, mnogo boljše kakor francoska in ruska. Zato je najbolje začeti vojno takoj, kakor čakati še nekaj let in dopustiti, da bi tudi Francija in Rusija dosegli nemško moč na suhrm in na morju. Anglija najbrž ne bo posegla v vojno, ker ima trenutno preveč skrbi z notranjimi težavami in Irskem. Preden bo pomirila Irce, bosta Nemčija in Avstro-Ogrska opravili s Srbijo, Rusijo in Francijo. Načrti so pripravljani. Vojna bo bliskovita in zmagovita. Morda bodo zmagali, še preden bo listje odpadlo.

POKOPALIŠČE V STRAŽIŠČU DA ALI NE?

Sklep o prepovedi pokopavanja tudi formalno ni pravilen

»V zadnjem času je bilo mnogo razprav in žolčnih diskusij okrog nadaljnjega pokopavanja na pokopališču v Stražišču in je končno skupščina občine Kranj v četrtek, 25. 11. 1965 dokončno odločila, da se s pokopavanjem mrličev na pokopališču v Stražišču preneha. V zvezi s tem je vodstvo naše pogrebne službe iskalo informacije, da bi moglo v skladu s predpisi opravljati to dejavnost nemoteno. Zastopnik sanitarne inšpekcije tov. Štiglic Franc je v petek, dne 26. 11. 1965 telefonično sporočil vodju naše pogrebne službe tov. Gorencu Alojzu, da se v Stražišču ne dovoli več pokop mrličev...«

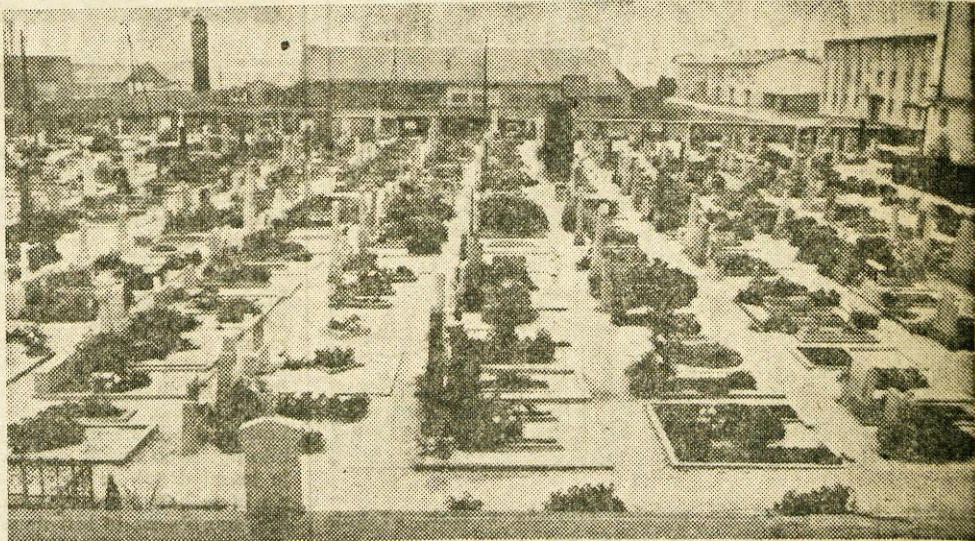
Tako piše v uvodu dopisa, ki ga je Komunalni servis poslal oddelku za notranje zadeve skupščine občine Kranj 1. decembra. Zadeva: prijava zaradi samovoljnega pokopa. Tako daleč smo torej že! Postopek je v teku. Gre namreč za pokop Damjane Dolenc na stražiškem pokopališču 29. novembra, torej štiri dni po sklepu skupščine, ki pa velja od 1. julija dalje. Citiramo še nekaj stavkov iz omenjenega dopisa:

- »Po obredu v cerkvi oziroma eno uro pred določenim časom za prevoz umrle na pokopališče v Stari Loki pa so prišli na pokopališče v Stražišču trije moški s krampi in lopatami in začeli kopati grobno jamo. Naš grobar Karlovčec Jure, ki se je nahajal na pokopališču, je istega opozoril, da nimajo nobene pravice kopati grobnih jam, ker morajo grobne jame kopati grobarji le na podlagi točno določenega mesta za izkop. Omenjeni koparji pa se za to opozorilo niso zmenili, temveč izkopali grobno jamo in mrliča tudi pokopali.«

Pristojni organi bodo ta primer že rešili, mi pa pogledajmo, kaj se plete in zapleta okrog tega nesrečnega stražiškega pokopališča. Od ločbo, da se na njem ne sme več pokopavati, je izdala sa-

nitarna inšpekcija z veljavnostjo od 1. julija letos naprej. Vzroki: pokopališče je v strnjem mestnem naselju in zato lahko ogroža zdravje občanov, stoji tik ob cesti in ovira razgled na križišče, v bližini je šola itd. Obenem je bilo Stražišanom povedano, da bodo umrle pokopavali odslej na centralnem kranjskem pokopališču. To pa je bilo preveč. Na dobro obiskanem zboru volivcev so občani povedali, da nočejo priključitve h kranjskemu pokopališču, ker je predaleč in je Sava vmes in sploh bo še dlje, ko bo Kranj dobil novo pokopališče, kajti s sedanjem bo kmalu tako kot danes s stražiškim, saj so novi bloki že zdaj dober lučaj daleč proč. Hočejo svoje pokopališče, pripravljeno so zgraditi novega in skoraj vse sami prispevati zanj, dotlej pa zahtevajo, da se še pokopava na sedanjem pokopališču.

Po tem zboru volivcev je kazalo, da se stvari obračajo na bolje in da bo ostal volk sit in koza cela, ne pa, da bo ta množičen sestanek, na katerem so občani med dvomno demokratično povedali svoje zahteve, postal še skoraj večji kamen spotike kot pokopališče samo. Sanitarna inšpekcija je namreč začasno spet dovolila pokope, dokler ni skupščina občine Kranj sprejela sklepa, »da je

Stražiško pokopališče je res sredi zgradb, zato bo problem treba rešiti čimprej. Foto: Franc Perdan

pokopavanje na pokopališču v Stražišču prepovedano s 1. 7. 1965 in se morajo vsi pokopi opravljati na novem kranjskem pokopališču. Obenem so sprejeli tudi sklep, da je treba čimprej začeti z gradnjo mrliških vežic s predpisanimi sanitarijami na sedanjem kranjskem pokopališču, za kar je treba v planu za prihodnje leto predvideti okrog 25 milijonov din, do 30. aprila 1966 pa je treba pripraviti program, načrte in lokacijo za novo pokopališče v Stražišču.

Težko si je ob vsem tem znebiti vtisa, da gre bolj za to, kdo bo koga, kot pa za resnična prizadevanja, kako temeljito, čimprej in čimbolje, rešiti problem pokopavanja v Kranju (ne le v Stražišču). Vsem je jasno, da iz higienskih in zdravstvenih in še drugih razlogov pokopališče ne more in ne sme biti neposreden sosed stanovaljskih blokov; v Kranju bo treba zgraditi novo pokopališče, ki bo dlje iz mesta, izven zazidalnih okolišev, in urejeno v skladu s predpisi, zato bi ga bilo treba čimprej začeti graditi, dotlej pa se zadovoljiti s sedanjim, ne pa

v sedanjega zabijati milijone. Kranj namreč vse bolj izteguje prste v to smer in samo od hitrosti nadaljnjih gradenj na tem področju je odvisno, koliko časa še bo. Prav tako je s Stražiščem: ker hočejo svoje pokopališče, jim pomagajmo, da ga bodo čimprej zgradili — seveda prav tako v skladu s predpisi — dotlej pa menda res ne bo nihče umrl zato, če bodo pokopavali še na tem.

- Gre namreč za dvoje: za denar in za način, kako problem rešujemo. Denar mečemo stran z nepreštuiranimi, neperspektivnimi rešitvami, način pa ni ne demokratičen, je zaletav, formalno — pravno celo ni pravilen, psihološko in politično pa nas zaradi njega lahko samo glava boli. Smrt in vsi običji, ki so z njo v zvezi, ki so različni pri različnih narodih in ki so odraz kulturne razvitosti, je namreč zelo občutljivo področje in v osje gnezdo drezamo, če spremembe prehudo in prehitro prizadejemo ustaljene navade in možnost ustaljenega izkazovanja pletete pokopanim.

Za konec še tole: Zakon o pokopališčih (Uradni list LRS, št. 49/55) pravi v 13. členu: »Pokopališče se opusti, če je to potrebno iz higienskih ali komunalnih razlogov. O opustitvi pokopališča odloči občinski ljudski odbor.« Pravilnik o izvrševanju zakona o pokopališčih (Uradni list LRS, št. 26/56) pa ima v 19. členu tale določila: »O opustitvi pokopališča odloči občinski ljudski odbor (3. in 13. členu Zakona) po poprejšnjem zaslišanju okrajnega sanitarnega inšpektorja. V odločbi o opustitvi pokopališča se morajo po poprejšnjem zaslišanju pristojnega sanitarnega inšpektorata, zavoda za varstvo spomenikov in drugih prizadetih državnih organov določiti pogoji in roki za prenos posmrtnih ostankov mrličev in spomenikov ter za odstranitev pokopaliških objektov.«

Da ne bo še več hude krvi in ker je problem pereč pa ker tudi formalno pravno stvar še ni urejena, bo res treba čimprej pametno in v skladu z dejanskim stanjem in možnostmi urediti vprašanje stražiškega pokopališča. A. Triler

ZADEVA: KMETIJSKA ŠOLA POLJČE — UKINITEV

Je sekira vzgojno sredstvo?

V stavbi Kmetijske šole v Poljčah je 49 učencev na 147 m², v neposredni bližini, v osnovni šoli v Begunjah, pa 133 učencev na 111 m² površine — KŠ nima dovolj vpisa, nima svojega delovišča, ves pouk leži na dveh kmetijskih tehnikih — Problematičen pedagoški režim v šoli in internatu — Predsednik mladinske organizacije, ki je bil vabljen na redovalno konferenco, je zaradi pripomb dobil ukor pred izključitvijo!

V javnost je prišlo to preko javne tribune. Svet za šolstvo radovljiške občine je dvakrat razpravljalo o tem — vendar kaže brez dokončne rešitve. Stanje je za sedaj ostalo takšno kot je bilo: kmetijska šola za katero na Gorenjskem ni zanimanja (iz občine Radovljica je vpisan

celo samo 1 učenec) se šopiri v napol praznem prostoru, a učenci osnovne šole hodijo v 160 let staro stavbo (zadnjič je bila obnovljena pred 60 leti).

Posredujemo mnenje Zavoda da prosvetno pedagoška služba na Jesenicah, ki med drugim pravi: »Razen tega je

problematičen pedagoški režim v šoli in v internatu, ki po naših domnevah tudi lahko vpliva na nezadosten interes mladine za šolo. »Poglejmo kaj smo izvedeli o »pedagoškem režimu« v enem dopoldnevu na šoli od učencev.

PROBLEMI — ALI SO RES LE PROBLEMI?

Nekega dne je eden izmed učencev zaklenil razred, v katerem sta bila dva učenca in dekleta. Ko je v. d. ravnatelj za to zvedel, je poklical 26 učencev v pisarno. Ker se ni javil krivec, so bili v njej zaprti do 3. ure zjutraj (učenke so bile med tem v razredu). Ravnatelj je celo stopil na mizo, okoli katere so sedeli učenci, in jih »vzgaljal iz najvišjega nivoja«. Iz drvarnice je prinesel sekuro in grozil, da bo razbil vrata. Učencem ni dovolil, da

PO OBČNEM ZBORU PK RADOVLJICA

Plavalni klub brez bazena

Ko so plavalci PK Radovljica pregledovali sadove svojega celoletnega dela, so, kljub ugotovitvi o izredno slabi sezoni, morali biti z doseženim več kot zadovoljni.

Letno kopalnišče je bilo v Radovljici odprto šele 25. junija. Mnogi so zaradi tega ta kolektiv že kar odpisali. Plavalci iz Radovljice so si pomagali na najrazličnejše načine. Za svoj denar so hodili trenirati na Bled in celo v Zadar.

Seveda je takšno stanje povzročilo v pretekli sezoni veliko škodo. V klubu se je održalo le 40 aktivnih plavalcev. Tudi ti so lahko trenirali samo enkrat dnevno in ker ni bilo rednega dotoka mladih je razumljivo, da so lahko zadovoljni vsaj s tem, da so se vsaj obdržali. Le kako bo naslednje leto?

V naslednjem letu bodo mladi 20-letniki svojega delovanja. Na občnem zboru so se zaradi tega natančno pomenili o programu svojega dela. Za nemoteno delo potrebujejo 1 milijon 500.000 din (redni treningi v telovadnici, 2 smučarska tečaja za 14 ljudi, zimski treningi v

kranjskem, ljubljanskem in zagrebškem zimskem bazenu, udeležba na zimskih in letnih tekmovanjih). 20-letnico kluba bodo proslavili z odprtim klubskim prvenstvom. Na to prvenstvo bodo povabili tudi ostale plavalce iz Slovenije (do sedaj so imeli 12 zaprtih klubskih prvenstev).

Načrti plavalcev Radovljice so ohrabrujoči, vendar visi nad njimi nerešeno vpraša-

Rokomet:

RUDAR (T) : TRŽIČ
15:9

V tekmovanju zimske slovenske rokometne lige so se igralci iz Tržiča srečali z ekipo zveznega liigaša Rudarjem iz Trbovelj. Rezultat srečanja pomeni uspeh za tržičke rokometaste.

Za Tržičane so bili uspešni: Godnov 1, Janc 1, Teran 2 in Jakšič 5.

nje letnega bazena. Letni bazen je v najslabšem mogočem stanju, tako da se ne prestando vodijo razprave ali naj bo odprt ali ne. Na žalost se ne najde nihče, ki bi spoznal, da je bazen za Radovljico nujen; če že ne zaradi njihovih občanov pa vsaj zaradi turizma, ki v Radovljici ni majhen.

- Načrti so tako le načrti.
- Prepuščeni so na milost
- ali nemilost. Upamo, da
- jih ne bo zalila voda iz
- opuščenega bazena?

P. Colnar

Ponovni uspeh
Kučine

V nedeljo je bilo v Šiški peto odprto prvenstvo Ljubljane. Udeležilo se ga je 24 tekmovalcev iz Šiške, Triglava, Olimpije, Branika in Jesenice. Udeležba je bila v primerjavi s preteklimi leti slaba, saj nismo zasledili znanih imen našega juda.

Od gorenjskih predstavnikov je imel največ uspeha Kučina iz Jesenic, ki je v težki kategoriji osvojil prvo mesto. Vezzogi je bil drugi v poltežki. Krajzelj tretji v welter, Mučič tretji v lahki kategoriji. Dober judo sta prikazala predvsem Seles in slovenski prvak Kučina. Slednji je v finalu premagal Rateja iz Olimpije.

Ostale borbe so ustrezale kvaliteti tekmovalcev. Značilno je, da sta se le dve borbi končali v parterju s končnim prijemom in ena z vzvodom.

KONČNI REZULTATI — Prvaki so postali: lahka: Vrlič (Branik), welter: Seles (bivši Olimp iz Celja), srednja: Fatur (Šiška), poltežka: Milosavljevič (Šiška), težka: Kučina (Jesenice).

Pavlič

PRVENSTVO SLOVENIJE V NAMIZNEM TENISU

Pavličeva tudi prvakinja

Jeseniški finale pri mladinkah — Luinova premagala Kraljevo in osvojila tretje mesto

V soboto in nedeljo je bilo na Jesenicah pionirsko in mladinsko prvenstvo Slovenije v namiznem tenisu. Nastopili so igralci iz sedmih slovenskih klubov.

Pri mladincih je osvojil prvo mesto brez izgubljenega seta član Olimpije Klevišar. Tretje mesto je osvojil mladinec Kranja Tadin.

Pri mladinkah je prišlo v finalu do obračuna med domačinkama Pavličevo in Krajzeljevo. Pavličeva je z zmago dosegla še en izreden uspeh in potrdila svojo odlično formo. Ugodno je presenetila kranjčanka Luinova (Triglav), ki je izločila iz tekmovanja eno izmed najresnejših kandidatk za prvo mesto Kraljevo in tako osvojila tretje mesto.

Najuspešnejši na turnirju so bili igralci Olimpije, saj so osvojili kar šest naslovov republiških prvakov. Po en naslov so osvojili tekmovalci iz Jesenic, Lendave in Murske Sobote.

Novi prvaki so postali: Mladinci — Klevišar (O); Mladinke — Pavličeva (J); Pionirji — Frančeškin (L); Pionirke — Kaloša (M. S.); Dvojice, Mladinci: Klevišar-Kralj (O); Mladinke: Kralj-Martinec (O); Pionirji: Privšek-Ragun (O); Pionirke: Martinec-Jelen (O); Mešano: Kralj-Klevišar (O)

HOKEJ:

Jesenice in Olimpija v finalu

V Ljubljani se je končal uvodni turnir zahodne skupine za državno hokejsko prvenstvo. Jeseničani so osvojili prvo mesto in je popolnoma gotovo, da jim bo uspelo osvojiti tudi deseto zvezdico v borbi za naslov za državno prvenstvo.

Rezultati — Jesenice : Kr. gora 6:0 p. f., Olimpija : Mladost 15:0 (3:0, 3:0, 1:0), Jesenice : Mladost 15:0 (3:0, 7:0, 5:0), Olimpija : Kranjska gora 2:1 (0:0, 0:1, 2:0), Kranjska gora : Mladost 12:0 (7:0, 2:0, 3:0).

20. občni zbor smučarjev

Smučarski klub Triglav iz Kranja bo imel v petek 10. decembra ob 18.30 uri v dvorani skupščine občine Kranj redni letni občni zbor. Na zborovanju kranjskih smučarjev bodo pregledali dokaj uspešno minulo sezono in hkrati sprejeli program dela za nastopajočo sezono.

Ker bo SK Triglav v letošnji sezoni praznoval 20-letnico svojega obstoja vabi vse prijatelje kluba in ljubitelje smučanja, zlasti pa še vse bivše tekmovalce in vse člane kluba na občni zbor na katerem se bodo pomenili o jubilejni sezoni.

Koliko časa še?

Ker je smučarski klub Triglav vsa jesen in tudi sedaj, ko je zimska sezona v polnem teku, brez vsakršnih finančnih sredstev, morajo smučarji sami financirati treninge in nastope na prvih tekmah, ki so že v teku. Tako so npr. skakalci povsem sami krili stroške za treninge na Pokljuki in v Planici. Klub ne more povrniti niti potnih stroškov številnim mladim skakalcem. Tako je tudi zadnje nedeljo odpovalo v Planico okoli 30 skakalcev, ki so sami krili stroške treninga.

To je sicer po eni strani vse hvalevredna gesta mladih skakalcev, vendar smo mnenja, da s tako prakso ne bo možno več nadaljevati, saj v tem primeru ne gre za množično smučanje, pač pa za kvaliteto, za katero pa bo potrebno zagotoviti sredstva, zlasti sedaj, ko je s sklepom skupščine občine smučarski šport uzakonjen skupno s plavanjem in atletiko kot prioriteta v kranjski občini.

Vprašujemo se — v čem je ta prioriteta? J.J.

Šli iskat ključ. Ko jih je le našel, so našli ključ na omarah v hodniku poleg razreda...

V ukoru pred izključitvijo, ga je dobil predsednik mladinske organizacije piše, ga je dobil zato, ker je na konferenci »viral in nigriral«
»penjevanje celotnega učiteljskega zbora.«

Na šoli oz. v internatu je prišlo celo do stavke. Učenci niso bili nezadovoljni s pičlo hranjenjem in se niso hoteli več hraniti v internatski menzi. Ravatelj, da je ravatelj rešil problem z besedami: »Počite kdo je to organiziral, drugače se nimam z vami kaj pogovarjati.« Če je bil to profesor, si lahko mislimo, kako ravatelj nameraval rešiti problem.

Učenci pravijo, da ni red-

ko, da pride do padaljševnja učnih ur zaradi nediscipline. Utrujeni so od prakse, ki jo opravljajo vsak dan in jim to pomeni le fizično maltretiranje.

VETO DELU
MLADINSKE
ORGANIZACIJE

Mladinska organizacija je sprejela načrt dela. Ko je ta načrt prejel ravatelj, jim ga je odklonil. Ali ni čudno, da mora delo organizacije odobriti ravatelj? Razumljivo bi nam bilo, da on odobri predlog, da so lahko učenci zunaj do 21. in ne do 19. ure (ravatelj pravi, da ne ve zakaj), a da mora potrditi, da si lahko uredijo rokometno igrišče, mizo za namizni tenis (prosili so za boljši prostor, katerega je v šoli več kot dovolj), res ne

razumemo. Morda tudi to kaže na mnenje o problematičnem pedagoškem režimu?

Z odvzemom posestva je šola zašla v velike materialne težave. Ali je morda tu začetek vseh problemov? Morda nenehno pehanje za boljši materialni položaj sili ravnatelja, da zanemarija svoje dolžnosti? Morda je to tudi vzrok, da ni več ustreznih vodstvenih moči? Naj bo kar koli brez dvoma drži, da je potrebno učinkoviteje ukrepati in dokončno odločiti kje je smisel umetnega vzdrževanja takšne šole.

KAJ MISLIJO DRUGI?

Poslušajmo še nekaj misli. Načelnik oddelka za družbene službe in občo upravo skupščine občine Radovljica: »Šola programsko ne ustreza. Odločitev: da se Kmetij-

ska šola v Poljčah ukine, da se učenci prešolajo na kmetijsko šolo Grm, da se stavba uporabi za namene osnovne šole v Begunjah in to že s šol. letom 1965-66.«

Mnenje komisije Sveta za šolstvo: »Kmetijska šola naj se postopoma ukine, s tem da I. letnik dokonča tu šolanje, če ne bi bilo možno prešolanje na drugo kmetijsko šolo.«

Zavod za prosvetno pedagoško službo: »Prava ironija kakršna je v bližnji osnovni šoli, kjer se v dveh teshnih učilnicah dnevno izmenja več kot 130 učencev.«

Predsednik občinskega komiteja ZM Radovljica: »Z mladinsko organizacijo in vodstvom šole bomo imeli sestanek, na katerem bomo poizkusili rešiti pereče probleme, če bo mogoče.«

Predsednik MO na šoli: »Iskrena želja nas vseh je, da se te stvari čimprej odstranijo. Le takrat, ko bo vse urejeno, bomo lahko zadihali mlado, človeško življenje.«

- Komisija Sveta za šolstvo
- je dala svoj predlog že
- 1. marca 1965, a šola je v
- letošnjem letu vpisala zo-
- pet nov letnik! Ali bo vse
- ostalo le pri priporočilih?
- Mislili smo, da bi z jav-
- nim pisanjem o notranjih
- odnosih na šoli lahko ško-
- dovali avtoriteti vodstva
- šole, a ko smo izvedeli za
- ravnatelja na mizi in se-
- kiro, ki jo je imel za vra-
- ti, smo se premislili. Iz
- razgovora z učenci smo
- spoznali, da ni več mogo-
- če še bolj porušiti avtoritete.

P. Colnar

ZLOČIN IZ VOŠČ PRED OKROŽNIM SODIŠČEM

Uboj v drvarnici

Obtoženi Petrič zanika mnoge obtožbe — Razprava bo končana jutri

Kranj, 7. decembra — Pred senatom okrožnega sodišča v Kranju, ki tokrat zaseda v dvorani občinske skupščine, se je danes začela obravnava proti 32-letnemu Petriču Vinku, rojenem v Hrvaškem Zagorju, stanujočem v vasi Vošče pri Radovljici.

Okrožni tožilec Srečko Skrt je na začetku razprave prebral 10 tipkanih strani dolgo obtožnico proti Petriču in zaključil z ugotovitvijo, da gre pri tem za človeka, ki je družbeno nevaren.

Najtežja obtožba je to, da je imenovan 22. novembra lani na gnusen način zadavil v drvarnici svojo ženo, mrtvo zavlekel za njivo in jo še isti večer, potem ko se je mirno vrnil iz kina v Radovljici in po vrčku piva pri Kunstelju, zakopal blizu hiše. Poleg tega ga obtožnica bremeni za nasilno spolno izrabljanje mladega dekleta in podobno. Hkrati je zabeleženo, da je bil imenovan že večkrat kaznovan zaradi tatvin, namera-

vanega nasilnega pobeга iz zaporov pri čemer je hudo ranil paznika, za nameravani pobež preko meje itd.

Na dopoldanski obravnavi je obtoženec zanikal mnoge obtožbe, čeprav jih je že prej priznal. Zanimivo je bilo njegovo izpovedovanje o umoru. Tisti dan, ko je žena ležala mrtva za njivo, je vzel kar tri karte za kino in pravil, da bo prišla tudi žena. Naslednje dni pa je razširjal vesti, da je žena vzela 14.000 dinarjev in zdravstveno izkaznico ter nekam odšla. Tako je nekaj časa zameglil svoj zločin, ki ga je storil, kot ugotavlja obtožnica zato, da bi vnaprej nemoteno lahko živel z mladoletnico.

Bodisi kot priče in tudi iz radovednosti je bilo na razpravi tudi precej domačinov iz Vošče, Mošenj in tamkajšnje okolice, kajti ta dogodek, kot pravijo, je lani pretresel vso radovljiško okolico. »Se nikdar nismo slišali za kaj takega po naših krajih« je dejala ena izmed ženic. Domačini se tudi bojijo, da bi obsojenca takoj ali po krajšem času izpustili na prostost, kajti nihče se pred njim ne počuti varnega. To so omejnili zlasti ob izvajanju enega izmed zagovornikov češ, da je umor povzročila žena zaradi živčnosti in podobno.

V času, ko to poročamo, razprava še traja. Predvideno je zasliševanje mnogih prič, nekatere tudi za zaprtimi vrati. Predvidevajo da bo razprava končana jutri in bomo o obsodbi poročali v prihodnji številki. K. M.

NESREČA V ŽLEVSKI DOLINI

Avtobus podrl konja

Le srečno naključje je preprečilo težjo prometno nesrečo

Viktor Košir je peljal prétekli četrtak na saneh s konjem bukov hloh iz gozda. Ko je zapeljal na cesto I. reda, je s konjem in sanmi popolnoma zaprl cesto. Ker je bila delno poledenela, konj ni zmožal tovara. Stennilo se je že, a sanji niso bile osvetljene.

Iz Rateč je pripeljal z osebnim avtomobilom Emil Rasinger. Pravočasno je še zagledal vprego na cesti in ustavil avtomobil 13 metrov pred sanmi. Izstopil je iz avtomobila in šel pomagat Koširju. Pri tem pa je pustil na avtomobilu dolge luči.

Ko sta se Košir in Rasinger ukvarjala s težko vprego, je iz Podkorena pripeljal potniški avtomobil. 100 metrov pred vprego je zagledal avtomobil. Prišel je dati znak za zasenčene luči in zmanjševal hitrost. Konja je opazil, ko ni mogel več preprečiti nesreče.

Le srečno naključje je hotelo, da ni prišlo do večjih poškodb. Avtomobil je konja sicer zadel, vendar ga ni poškodoval. Na avtomobilu je škoda za 140.000, a na saneh za 5.000 din. Telesnih poškodb ni dobil nihče.

V KRANJSKI GORI

Dobra udeležba in razprava

Na krajevnih konferencah SZDL v jeseniški občini je bila udeležba in razprava zelo dobra. Se posebej moramo omeniti Kranjsko goro, kjer so govorili o novem zakonu o gospodarjenju z gozdovi, o vodovodu, turizmu in o nameravani ukinitvi železniške proge. Ugotovili so, da je cesta za prevzem vsega prometa še preslaba, saj se dnevno vozi z vlaki na delo okoli 1000 delavcev in šolarjev. Na konferenci so bili mnenja, da bi za pospeševanje turizma in zmanjšanje izgube morali uvesti šinobuse, z gostejšim voznim redom. — B. B.

Brez brivsko-frizerskega salona

Gradnja novega posloplja -osnovne šole v Cerkljah na Gorenjskem še vedno lepo napreduje. Vse kaže, da bo poslopje dograjeno v predvidenem roku.

Vzporedno z gradnjo šole pa bo zaradi ureditve okolice treba porušiti tudi gospodarsko poslopje, ki stoji ob cesti pred šolo. Z rušenjem te stavbe pa bo ostal brez potrebnih prostorov brivsko-frizerski salon, ker zanj v tem kraju sedaj ni drugega primerne prostora. —č

Poravnajte letno naročnino „GLASA“

Nepriemerne hitrost

Voznik osebnega avtomobila Karel Kovač je peljal iz Lese proti Bledu. Na zadnjem zavoju v »Belinskem klanecu« ga je zaradi nepriemerne hitrosti zaneslo v desno in nato v levo. Padel je pod cesto, se dvakrat obrnil in obležal na levem boku. Materialne škode je za okoli 350.000 din. Pri nesreči sta dobila dva potnika lažje telesne poškodbe.

Na Golniku v kostanj

V nedeljo se je Anton Horvat zaletel s svojim avtomobilom Zastava 750, na priključku ceste instituta za TBC na glavno cesto na Golniku, v kostanj. Na hudem levem ovinku na klanecu ga je zaneslo zaradi poledenela ceste. Škode je za okoli 250 tisoč din. Voznik ni potreboval zdravniške pomoči.

Tudi na Javorniku priprave na novoletno jelko

Pretekli četrtak je odbor društva prijateljev mladine na Javorniku obravnaval načrte priprave za letošnjo novoletno jelko. Program za to prireditve, s katero nameravajo razveseliti najmlajše, bosta pripravila osnovna šola in otroški vrtec Koroške Bele v sodelovanju s tamkajšnjo Svobodo.

Zopet na »Jelenovem klanecu«

Voznik tovornega avtomobila Milan Jančič je vozil navzdol po Jelenovem klanecu v Kranju. V levi ovinek pred hotelom Jelen je pripeljal prehitro, a poleg tega je bil vinjen. Zaneslo ga je v desno, a ko je prehitro obrnil volan, ga je pod kotom 45° zaneslo na levo stran v terensko vozilo, ki ga je vozil Feliks Bergant.

Škoda znaša po nestrokovni oceni okoli 700.000 din. Jančiča so preizkusili z alkoholom in odpeljali na odzvem krvi. Odzveli so mu tudi vozniško dovoljenje.

Ni upošteval znaka »STOP«

V ponedeljek je peljal poklicni voznik Zdravstvenega doma v Kranju Franc Demšar sanitetni avtomobil iz Kranja proti Smledniku. Ko je pripeljal v križišče cest za Senčur in Smlednik v Trbojah, je na cesto z desne strani nenadoma zapeljal Andrej Rozman z Zastavo 600.

Demšar je močno zaviral, vendar zaradi spolzke ceste ni mogel preprečiti trčenja. Sopotnik v sanitetnem avtomobilu je bil težje poškodovan in so ga odpeljali v ljubljansko bolnišnico. Materialne škode je za 260.000 din.

Do nesreče je prišlo, ker Andrej Rozman ni upošteval znaka »STOP« na stranski cesti.

Zvedeli smo

● V petek, 10. decembra ob 18. uri bo v Prosvetnem domu v Kamni gorici zanimivo predavanje P. Merliaka z naslovom »Zlata Praga«.

● V četrtek, 9. decembra dopoldan bo v stavbi občinske skupščine Kranj seminar za računovodje na katerem bodo dobili potrebne napotke za obračunavanje borčevskega dodatka. Na seminarju bo predpise tolmačil predstavnik republiškega sekretariata za zdravstveno in socialno varstvo.

Odkrili 50kg opija

Carinski organi v newyorški luki so odkrili veliko količino opija, ki je bil v Ameriko vtihotapljen s holandsko ladjo Nederalbe. Po anonimni prijavi so v raznih oddelkih ladje našli 50 kilogramov opija, čeprav je bil ta zelo spretno skrit. Vrednost te najdbe je preko 100.000 dolarjev. Tihotapca še niso odkrili.

Za novo leto »Vilincek z Lune«

Na Jesenicah nameravajo otroke za novoletne praznike razveseliti s pravljico za mlado in staro »Vilincek z Lune«. Pripravili jo bodo člani gledališča »Tone Čufar«. Skrb za pripravo in režijo te pravljice je prevzela članica gledališča Stanka Geršakova. Predstavo si bodo ogledali učenci vseh šol, cicibani in tudi starši.

B. B.

Prodaja

Prodajam slamoreznicu z vešico in puhalnikom. Luže 12, Senčur 6229

Prodajam kokoši mesnice in jajčke. Kupim rabljen drobljivo (šrotar). Cepon, Zg. Plavž Jesenice 6300

Mesarsko podjetje Jesenice prodaja »ROLBO«. Jayna prodaja bo dne 11. 12. 1965 ob 10. uri na sedežu podjetja 6301

Prodajam povečevalnik za slike. Naslov v oglasnem oddelku 6302

Prodajam 3 m³ suhih smrekovih plohov. Dvorje 56, Cerklje 6303

Prodajam konja starega 7 let, težkega 500 kg ali zamenjam

za kravo, Cerklje 112 6304

Jaslice, hlevčke, najlepše, dobite pri Franc Konjedic, Delavska cesta 39, Kranj 6305

Prodajam mizarsko stiskalnico, leseno z kovinskimi vijaki. Franc Senk, Britof 156, Kranj 6306

Prodajam bika, starega 11 mesecev, bohinske pasme. Zg. Besnica 57 6307

Prodajam dobro ohranjeno, rabljeno, komplet sobno opravo. Kovor 72, Križje 6308

Prodajam Fiat 1.100 — 1952 letnik, po nizki ceni. Cerklje 107 6309

Prodajam 2 psa dobra čuvaja starega 3 mesece in 4 leta. Nasovče 27, Komenda 6310

Valilnik za 300 jajc prodam.

Srednja vas 7, Golnik 6311

Prodajam mlade pave. Zalag 62 pri Cerkljah 6312

Prodajam dobro ohranjeno spalnico zaradi selitev. Kordež, Kidričeva 41, Kranj 6313

Prodajam 6 tednov stare pujske. Sp. Brniki 13, Cerklje 6314

Prodajam sobna vrata, šteditnik emajliran ter otroški košek. Naslov v oglasnem oddelku 6315

Prodajam 3 prašiče po 50 kg težke. Janez Aljaž, Zapoge 15, Vodice 6322

Kupim

Kupim emajliran eno ali dvoploščni štedilnik. Jakopin, torbarstvo, Kranj 6316

Kupim žlindro ali zidno

POSREDUJEMO PRODAJO

osebnega avtomobila
RENAULT R-4 L,
leto izdelave 1964 in s prevoženimi 15.000 km.

Izklicna cena
Din 400.000.—

Ogled je možen vsak dan od 8.—12. ure pri Zavarovalnici Kranj.

Pismene ponudbe sprejema Zavarovalnica Kranj do petka, dne 10. dec. 1965 do 12. ure.

Zavarovalnica
Kranj

opeko. Naslov v oglasnem oddelku 6271

V Kranju sem izgubil sivo rokavico. Prosim najditelja naj jo vrne pri vratarju Gorenjskega tiska 6317

Izgubil sem vozniško dovoljenje in denar v soboto v Kranju. Prosim proti nagradi vrniti na naslov v knjižnici ali v Tekstilindus, L. V. 6279

Treklicujem in obžalujem svoje trditve češ, da so me Režkovi iz Gor. Brda prinesli okoli pri nakupu brane. Novak Maks 6318

Sprejem gospodinjstvo pomočnico. Inž. Meta Mitrovič, Valjavčeva 7, Kranj 6319

AMD Žabnica organizira tečaj za šoferje amaterje. Prijave sprejema tov. Podreka do 25. 12. 1965 6320

Frizerko sprejemam za non-stop službo. Šimunac Božo, Kranj 6321

Sprejem vajenca za pleškarsko in soboslikarsko obrt. Naslov v oglasnem oddelku 6276

Potrošniki!

Ugoden nakup novoletnih daril vam nudimo v prodajalni Delikatasa na Majstrovem trgu v Kranju.

Od 15. do 31. decembra 1965 nudimo gospodarskim organizacijam, ustanovam in ostalim potrošnikom pri nakupu novoletnih daril za vrednost 5.000,— din 5% popusta.

Vsa darila pakiramo po vaši želji in odpremljamo na zahtevane naslove.

Pohitite z nakupom novoletnih daril v Delikatasa Kranj.

Vse sorodnikom, prijateljem in znancem naznanjamo, da nas je za vedno zapustil po dolgi in hudi bolezni v 83 letu starosti, naš dobri in skrbni oče, stari oče, brat in stric

JANEZ ŠKOFIČ upokojenec

Na zadnji poti ga bomo spremili v četrtek, 9. t. m. ob 15.30 uri izpred križišča na kranjsko pokopališče. Do pogreba leži pokojnik v pokopališki mrliški veži.

Žalujoči: Ivan in Jože z družinama, sestra Ivana ter ostalo sorodstvo

Kranj, Podreča, 7. 12. 1965

Spodbuden zgled Tovarne vezenin Bled

V Gorjah so pred dnevi ustanovili društvo prijateljev mladine. Ugotovili so, da je takšna organizacija potrebna in koristna, saj bo predvsem skrbela za vzgojo doraščajoče mladine. Na ustanovnem zboru so že sprejeli program dela. Le-ta zajema predvsem vzgojna vprašanja. Druga važna naloga, ki jo je sprejelo društvo na ustanovnem zboru pa je skrb za otroško varstvo. V Gorjah se namreč občutno kaže potreba po ustanovitvi varstvene ustanove. Za ta namen nameravajo adaptirati prostore v stari šoli. Pri tem pa bo nujno potrebno, da bodo prispevala denarna sredstva tudi tista podjetja, v katerih so starši otrok zaposleni.

Po izgradnji nove šole v v tem kraju so se zelo izboljšale razmere za uspešnejše učno vzgojno delo. Posebno so razširili delovno vzgojo, to je tehnični in gospodinjstvi pouk. V prihodnje pa bodo za dekleta uvedli tudi šivanje in krojenje ter pletenje. Tovarna VEZENINE Bled bo kupila za šolo šivalne stroje in tudi z materialom in s strokovnimi pomočmi pomagala, da bodo uvedli v šoli to vrst delovne vzgoje kot svobodno dejavnost. Pobuda tovarne Vezenin je vredna vse pohvale in je lahko za zgled drugim delovnim organizacijam, kako lahko po svoje pripomorejo k vzgoji mladega rodu na svojem območju. J. B.

Memorial Del Bella

- Domžale — Na tekmovanju za pokal Del Bella je zmagal Triglav iz Kranja.
- Najboljši posameznik je bil Kranjčan Kordež, ki je z 902 podrtima kegljema postavil novi rekord kegljašča (prejšnji rekord 901). Vrstni red (6 x 200 lučajev): 1. Triglav 5096, 2. Gradis 4952, 6. Domžale 4797. Nastopilo je devet ekip.

ZAVOD ZA IZGRADNJO KRANJA v Kranju, Cesta JLA 6/V.

OBVEŠČA

vse nosilce stanovanjske pravice, uporabnike poslovnih prostorov, lastnike najemnih stanovanj in hišne svete na območju občine Kranj:

S temeljnim zakonom o ugotovitvi vrednosti stanovanjskih hiš, stanovanj in poslovnih prostorov (Uradni list SFRJ, št. 34/65)

je predpisana ponovna ugotovitev vrednosti stanovanjskih hiš, stanovanj in poslovnih prostorov.

Skupščina občine Kranj je pooblastila Zavod za izgradnjo Kranja, da opravi to nalogo.

Predmet popisa so:

- a) zgradbe v družbeni lastnini, ki so v celoti ali pretežno namenjene za stanovanja in se v ta namen uporabljajo;
- b) posamezna stanovanja, ki se oddajajo v najem (tudi stanovanja zasebne lastnine);
- c) poslovni prostori, ki se oddajajo v najem.

Na podlagi točkovanja bo ugotovljena vrednost stanovanj:

- a) točkovana bodo vsa družbena stanovanja, zgrajena po 1. januarju 1960;
- b) opravljena bo revizija točkovanja stanovanj, točkovanj v decembru 1959.

Popisovalci bodo samo ugotavljali vrednost hiš in stanovanj, občinska skupščina pa bo s posebnim aktom predpisala merila za določanje stanarine.

Popis stanovanj bo opravljen v dneh od 10.—20. decembra 1965.

Nosilce stanovanjske pravice, uporabnike poslovnih prostorov in lastnike stanovanj prosimo, da omogočijo popisovalcem popis in izmero stanovanja. Popisovalci bodo posedovali posebno pooblastilo za opravljanje naloge.

Glede na pomembnost akcije prosimo stanovalce, najemnike poslovnih prostorov, lastnike stanovanj in hišne svete za objektivno sodelovanje.

V primeru, ko bo nosilec stanovanjske pravice smatral, da je popis ali določitev vrednosti nepravilno opravljen, lahko da svoje pripombe na zapisnik ob samem popisu ali pismeno v roku 15 dni od dneva popisa na Zavod za izgradnjo Kranja v Kranju, Cesta JLA 6/V.

Več mleka, mesa in krompirja

V prihodnjih štirih letih naj bi v razvoj kmetijstva v kranjski občini vložili po enem izmed izdelanih predlogov 2.763.421.000 dinarjev, po drugem skromnejšem predlogu pa 1.138.883.000 dinarjev. Tako predvideva obsežen načrt razvoja te dejavnosti, ki ga je izdelal oddelek za gospodarstvo in bo o njem razpravljala občinska skupščina

v četrtek, 9. decembra.

Glavni cilj investicij je povečati proizvodnjo, zlasti zagotoviti za tržišče več mesa, mleka in krompirja, kar naj bi omogočilo redno oskrbovanje potrošnikov in hkrati vplivalo na zniževanje cen. To zlasti za blago, ki ga je sedaj treba uvažati iz oddaljenejših krajev in celo uvažati, čeprav

imamo pri nas vse pogoje za to proizvodnjo.

Med drugim je predvideno, da bi letno proizvajali 4.710 tisoč litrov mleka, oziroma po skromnejši varianti 3.084 litrov (vse je predvideno samo za družbeni sektor). Povprečno mlečnost na kravo molznico naj bi dvignili od sedanjih 2.200 litrov letno na 3.000 litrov.

GLAS

PODPISI O SMETARINI NA PRIMSKOVEM

Zakaj plačujem, če ne dobim?

Na Primskem pri Kranju so zbrali podpise proti plačevanju smetarine. Takole dokazovanje nezadovoljstva je vzbudilo dokajšnjo pozornost med prebivalci in o tem so govorili tudi na seji izvršnega odbora SZDL občine Kranj. Kot smo zvedeli, je ta zadeva tudi pred ustavnim sodiščem republike, kajti iz kopice uredb, zakonov, predpisov in odlokov iz zveznih, republiških do občinskih organov z mnogimi dopolnili in tolaženji, je res danes težko reči, kdo ima prav.

Občinska skupščina je s posebnim odlokom uvedla splošno in obvezno zbiranje smeti v mestu, za odvoz smeti in čistočo mesta je pooblastila podjetje Komunalni servis ter temu tudi določila cene oziroma prispevek, ki naj ga za te usluge plačuje vsak občan kot stanovalec ali podjetje oziroma ustanova.

Občani proti tem ukrepom nimajo pripomb. Toda zadnja leta je že bilo precej pritožb posameznikov, češ da ima Komunalni servis pri tem monopol, da z občasnimi pooblastili terja ta prispevek ne glede na to, če smeti odvažajo ali ne. O tem je že bilo tudi nekaj pism bralcev v našem listu.

Največ pritožb pa je zaradi kmečkih gospodinjstev v določenem okolišju. Ta naj bi bila izvzeta pri odvozu smeti in seveda tudi plačevanja, ker menda smeti rabijo za kompost in gnojila. V Komunalnem servisu so dokazo-

vali, da so veliko takih strank tudi oprostili plačevanja. Toda marsikje je težko ugotovljati če hiša z vsemi stanovanjci sodi med kmečke ali stanovanjske. V tem je največ težav in od tu tudi izvirajo razna nezadovoljstva.

Ne glede na podpise in pripravljeno petico iz Primskovega in ne glede na odločitev ustavnega sodišča, ki naj razsodi upravičenost teh terjatev iz pravnega vidika, bo verjetno veljalo osnovno načelo — nihče ni upravičen zahtevati od občana plačila za neko uslugo, ki mu je ni storil.

- Končno pa je treba ugotoviti, da pri tem gre za
- nove zahteve današnjega
- razvoja. Če hočemo mesto,
- turizem, čistočo, zdravega
- človeka, okolico skladno
- današnji stopnji kulture,
- potem je zelo jasno, da se
- ljudje, zlasti v mestih mo-
- rajo podrežati nekim skup-
- nim interesom. — K. M.

ZA VARSTVENE USTANOVE NAJ SKRBE KRAJEVNE SKUPNOSTI

Ni zanimanja staršev

Svet za šolstvo skupščine občine Radovljica je razpravljalo o problematiki otroških vzgojno-varstvenih ustanov v občini. Na sestanku, ki je bil 2. decembra, so prišli do zanimivih ugotovitev.

Ugotovili so, da sedanje zmogljivosti ustanov ne zadovoljujejo potrebe, a da kljub temu ni zadostnega zanimanja staršev, ki le neradi pošiljajo svoje otroke v varstvo.

Prišli so do zaključka, da je tako predvsem zato, ker delajo otroški vrtci v zelo slabih pogojih. Na eni strani nimajo potrebnih sredstev, na drugi strani pa so te ustanove preveč razcepljene. Člani sveta so prepričani, da bi se položaj popravil, če bi se ustanove pričele združevati in izrabljale finančna sredstva, ki se sedaj večkrat izgubljajo v administraciji, za izboljšavo delovnih pogojev.

Nekatere ustanove so precej na boljšem, ker skrbijo zanje gospodarske organizacije. Za tiste, za katere skrbi direktno služba, so se sporazumeli, da morajo v bodoče bolj skrbeti krajevne skupnosti.

Na seji so govorili tudi o pripravah za finančni načrt za naslednje leto. Do 20. decembra morajo izdelati vsi

Za enotnejše gospodarjenje s stanovanji

Na seji delovne skupnosti Zavoda za izgradnjo Kranja so v soboto razpravljali o perspektivah te ustanove in o oblikah enotnejšega gospodarjenja s stanovanjskim fondom na določenem območju. Sklenili so, da se njihov kolektiv preimenuje v Podjetje za stanovanjsko in komunalno gospodarstvo že s 1. januarjem 1966. To seveda, če bo njihov predlog sprejela občinska skupščina kot ustanovitelj tega podjetja.

Gre, kot je znano, za reor-

koristniki sklada načrt svojega dela za prihodnje leto. Pričakujejo, da bo v radovljiški občini v naslednjem letu povečan sklad za finansiranje šolstva (izobraževanja) za 12 odstotkov.

P. C.

ganizacijo dosedanjega sistema stanovanjske gradnje in gospodarjenja s stanovanjskimi hišami na sploh. Kot ocenjujejo bodo z ustanovitvijo takega podjetja zagotovljeni materialni in organizacijski pogoji za enotno stanovanjsko gospodarstvo. Odpravila bi se namreč dosedanja razdrobljenost upravljanja stanovanjskega fonda, ki je onemogočala racionalno poslovanje.

Občinska skupščina bo o tem predlogu razpravljala v četrtek, 9. decembra.

Obstajala sta dva predloga,

Ob reorganizaciji zavodov

Na zadnji seji skupščine občine Jesenice so razpravljali o reorganizaciji zavodov za zaposlovanje.

Obstajala sta dva predloga,

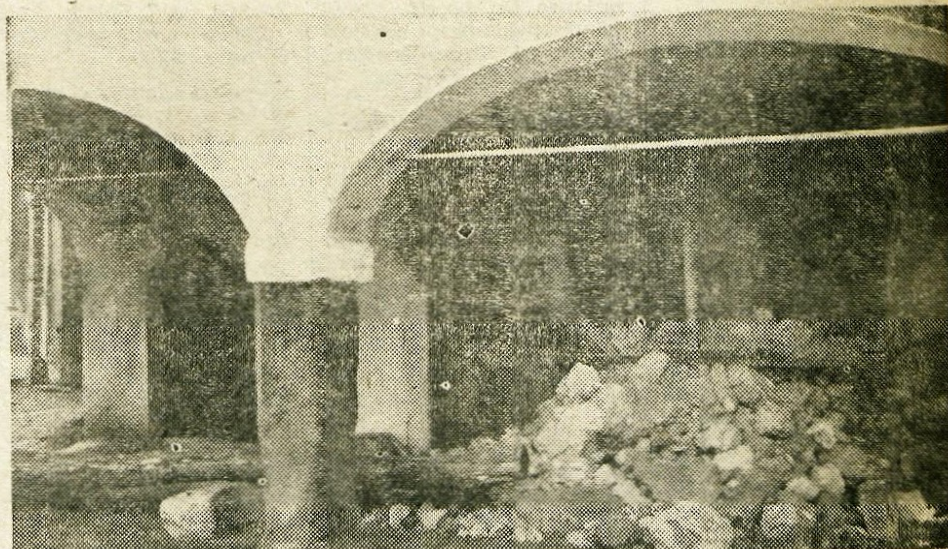
in sicer, da bi bila za Gorenjsko dva zavoda s sedežem v Kranju in na Jesenicah. Drugi predlog pa predvideva le en zavod v Kranju za vso Gorenjsko. Z utemeljitvijo, da področji jeseniške in radovljiške občine predstavljata geografsko in tudi gospodarsko celoto, so sprejeli predlog, da se ustanovi tudi zavod na Jesenicah.

Na seji sveta za šolstvo pa so govorili o reorganizaciji zavodov za pedagoško službo. Na Gorenjskem sta doslej dva, v Kranju in na Jesenicah. Dokončen sklep o tem, da zavod na Jesenicah ostane ni bil sprejet, v priporočilu pa je rečeno naj pred dokončno odločitvijo dajo svoje mnenje prosvetni delavci jeseniške in radovljiške občine.

B. B.

Nova vrednost stanovanj

V kamniški občini bodo ponovno popisali stanovanjske hiše, stanovanja in poslovne prostore, da bi ugotovili njihove vrednosti v primerjavi s popisom iz leta 1959. Tudi to pot bo osnova točkovanje, ki bo upoštevalo vrsto in kakovost zgradbe, konstrukcijo, funkcionalnost, položaj v zgradbi, starost in obrabljenost.

Gabričeva kovačija v Kranju je že zelo stara in ni čudno, če se podira

ALI JE RES TO ZGODOVINSKA ZNAMENITOST?

Podrta Gabričeva kovačija

So se vam že kdaj vgreznila tla pod nogami v vašem stanovanju? — To se je zgodilo 72 letni Mariji Gabrič na Vodopivčevi ul. 18 poleg Savskega mostu v Kranju.

Hiša, ki je stara že 400 let se podira. Ko je Stane Švegelj preurejeval spodnje prostore (prejšnjo kovačnico) v

delavnico, je s tem nehote povzročil, da se je stara hiša porušila. Vdrl se je strop nad delavnico, hiša je razpekala in svoje stanovanje sta morali zapustiti Marija Gabrič (72) in njena hčerka Dana Gabrič (36).

Ostali sta brez stanovanja. Najrazličnejši forumi ju po-

šiljajo od enega do drugega. Vlagata prošnje in pritožbe, gostujeta pri znancih in sosedih, a še vedno ni izgledov, da bi bilo nujno stanovanjsko vprašanje ugodno rešeno.

Po mnenju Zavoda za spomeniško varstvo v Kranju je hiša zgodovinskega pomena. Izdelali so celo dve varianti za sanacijo hiše. Na žalost je ostalo vse le pri teh dveh variantah.

Lastnica hiše nima sredstev, da bi jo popravila in tako stoji »razpadla bajta« (izraz komisije za prošnje in pritožbe skupščine občine Kranj) na vpogled številnim domačim in tujim gostom, ki se vsak dan vozijo mimo. Upamo, da si tuji gostje razlagajo to kot malomarnost, ker nismo uspeli odpraviti posledic vojne in da ne vedo da tako skrbimo za naše zgodovinske znamenitosti.

- Vprašujemo se ali je to
- res zgodovinska znamenitost? Če je res, zakaj nihče nič ne stori (hiša se je
- porušila že julija)? Ali
- morda zaradi tega, ker
- nestabilne ruševine nudijo
- otrokom igrišče, ki jih v
- Kranju primanjkuje?

P. Colnar

GLAS

Izdaja in tiska CP »Gorenjski tisk« Kranj, Koroška cesta 8. Naslov uredništva: Kranj, Cesta Staneta Zagarja 27 in uprave: Kranj, Koroška cesta 8. Tekoči račun pri NB v Kranju 515-1-135. Telefoni redakc. 21-835, 22-152 uprava in tiskarna 21-190, 21-475, 21-897. Naročnina letno 2000, mesečno 170 dinarjev. Cena posameznih števil 40 din. Mali oglasi za naročnike 40, za nenaročnike 50 din beseda. Neplačanih oglasov ne objavljamo